

TEBLİĞ

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından:

BİTKİSEL ÜRETİME DESTEKLEME ÖDEMESİ**YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ****(TEBLİĞ NO: 2018/17)****BİRİNCİ BÖLÜM****Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç**

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğ, ülkemizde bitkisel üretimi artırmak, verim ve kaliteyi yükseltmek, sürdürülebilirliği sağlamak ve çevreye duyarlı alternatif tarım tekniklerinin geliştirilmesine yönelik, çiftçilere destekleme yapılmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, 21/2/2018 tarihli ve 2018/11460 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan 2018 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karar kapsamında; 2018 yılında yapılacak Mazot ve Gübre Desteği, Toprak Analizi Desteği, Organik Tarım Desteği, İyi Tarım Uygulamaları Desteği, Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeline Göre Fark Ödemesi Destekleri, Bitkisel Üretim Yapan Küçük Aile İşletmelerinin Desteklenmesi, Fındık Alan Bazlı Gelir Desteği, Yem Bitkileri Desteği, Bombus Arısı Kullanım Desteği, Yurt İçi Sertifikalı Tohum Kullanım Desteği, Yurt İçi Sertifikalı Fidan/Fide ve Standart Fidan Kullanım Desteği, Yurt İçi Sertifikalı Tohum Üretim Desteği, Yurt İçi Sertifikalı Fidan Üretim Desteği, Geleneksel Zeytin Bahçelerinin Rehabilitasyonu Desteği uygulamalarında görev alacak kurum ve kuruluşların belirlenmesi, tarımsal faaliyette bulunan çiftçilere ve toprak analiz laboratuvarlarına yapılacak destekleme ödemelerine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ, 18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanununun 19 uncu maddesi ile 21/2/2018 tarihli ve 2018/11460 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan 2018 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karara dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğde geçen;

- a) Alım, satım belgesi: 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununda belirtilen şartlara uygun olarak düzenlenen ve çiftçiler tarafından ibraz edilen belgenin ikinci sureti ya da onaylı fotokopisini,
- b) Alçak plastik tünel: Bir üretim dönemi için inşa edilen, altında yapılan bitkisel üretimde erkencilik amaçlanan, dış ortam şartları, içerisinde yetiştirilen bitki için uygun hale geldiğinde kaldırılan, bitkileri düşük sıcaklık, rüzgâr, yağmur, dolu, kuş ve haşerelerden korumak amacı ile bitki sıraları üzerine yarım daire kesitli yerleştirilmiş iskeletlerin üzerine yumuşak plastik örtülerle örtülmesi sonucu elde edilen örtüaltı ünitelerini,
- c) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,
- d) Banka: T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğünü,
- e) Bireysel Sertifikasyon: Gerçek veya tüzel kişilerin kendi tasarrufu altındaki alanlarda ürettikleri ürünlerin, kendi adlarına sertifikalandırılmasını,
- f) Bombus arısı: Örtüaltı tarımında polinasyon hizmetinde kullanılmak üzere denetimli koşullarda yetiştirilebilen, doğal koşullarda genellikle toprak altında yaptığı yuvada koloni halinde yaşayan bir yaban arısı cinsini,
- f) Borsa tescil beyannamesi: 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununa göre düzenlenmiş belgeyi,
- g) BÜGEM: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğünü,
- ğ) Çiftçi: Mal sahibi, kiracı, yarıcı veya ortakçı olarak devamlı veya en az bir üretim dönemi veya yetiştirme devresi tarımsal üretim yapan gerçek ve tüzel kişileri,
- h) Çiftçi kayıt sistemi (ÇKS): Bakanlık tarafından oluşturulan çiftçilerin kayıt altına alındığı tarımsal veri tabanını,
- ı) ÇKS belgesi: Düzenleme tarihi itibarıyla çiftçilerin ÇKS’de yer alan bilgilerini gösterir belgeyi,
- i) Diğer ürünler: Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli kapsamında desteklenen ürünler dışında kalan ürünleri,
- j) Enstitü: Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğüne bağlı araştırma enstitülerini,
- k) Fark ödemesi desteği: Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeline göre; yağlık ayçiçeği, soya fasulyesi, kanola (kolza), dane mısır, aspir, zeytinyağı, buğday, arpa, çavdar, tritikale, yulaf, çeltik, kuru fasulye, nohut, mercimek ve yurt içerisinde üretilip sertifikalandırılan tohumu kullanarak kütlü pamuk üretmek satışını

gerçekleştiren çiftçilere 2018 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karar uyarınca yapılacak ödemeyi,

l) Fındık Kayıt Sistemi (FKS): Ruhsatlı fındık alanlarının kayıt altına alındığı veri tabanını,

m) Fidan: Destekleme kapsamında yer alan sertifikalı/standart fidanı,

n) Fidan sertifikası: Fidana ait bilgileri içeren ve Bakanlıkça yetkilendirilen sertifikasyon kuruluşlarınca düzenlenen belgeyi,

o) Fidan üreticisi: 15/5/2009 tarihli ve 27229 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tohumculuk Sektöründe Yetkilendirme ve Denetleme Yönetmeliği çerçevesinde fidan üretici belgesi almış olan gerçek veya tüzel kişileri,

ö) Fide üreticisi: 15/5/2009 tarihli ve 27229 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tohumculuk Sektöründe Yetkilendirme ve Denetleme Yönetmeliği çerçevesinde çilek fidesi için düzenlenmiş fide üretici belgesi almış olan gerçek veya tüzel kişileri,

p) Geleneksel zeytin bahçesi: 2018 üretim yılında ÇKS’ye kayıtlı olan ve dekarda en az 8 adet ağaç olan zeytinlikleri,

r) Geçiş süreci: 18/8/2010 tarihli ve 27676 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre faaliyete başlanmasından ürünün organik olarak sertifikalandırılmasına kadar geçen dönemi,

s) Geçiş süreci-1: Organik tarıma başlangıçta, geçiş sürecinin 1 inci yılında olan ürünü,

ş) Geçiş süreci-2: Organik tarıma başlangıçta, geçiş sürecinin 2 nci yılında olan ürünü,

t) Geçiş süreci-3: Organik tarıma başlangıçta, geçiş sürecinin 3 üncü yılında olan ürünü,

u) Grup sertifikasyonu: Üretici örgütü veya müteşebbis çatısı altında sözleşmeyle bir araya gelen üreticilerin ürettiği ürünlerin, üretici örgütü veya müteşebbis adına sertifikalandırılmasını,

ü) Hayvancılık Yetiştirici Bölgesi: 21/2/2018 tarihli ve 2018/11460 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında sayılan illeri,

v) İl/ilçe keşif komisyonu: 27/5/2014 tarihli ve 29012 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çiftçi Kayıt Sistemi Yönetmeliğine dayanılarak oluşturulan il/ilçe keşif komisyonunu,

y) İl/ilçe müdürlüğü: Bakanlık il/ilçe müdürlüğünü,

z) İl/ilçe tahkim komisyonu: Çiftçi Kayıt Sistemi Yönetmeliğine dayanılarak oluşturulan il/ilçe tahkim komisyonunu,

aa) İl/ilçe tespit komisyonu: Çiftçi Kayıt Sistemi Yönetmeliğine dayanılarak oluşturulan il/ilçe tespit komisyonunu,

bb) İl/ilçe fındık komisyonu: 14/7/2009 tarihli ve 2009/15203 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Fındık Üretim Planlanması ve Dikim Alanlarının Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğe dayanılarak oluşturulan il/ilçe fındık komisyonunu,

cc) İTUB: Bakanlık il müdürlüklerinde oluşturulan iyi tarım uygulamaları birimlerini,

çç) İTUD: İyi tarım uygulamaları desteğini,

dd) İyi Tarım Uygulamaları (İTU): 7/12/2010 tarihli ve 27778 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İyi Tarım Uygulamaları Hakkında Yönetmeliğe göre yapılan tarımsal faaliyeti,

ee) İyi Tarım Uygulamaları Sertifikası: İyi Tarım Uygulamaları Hakkında Yönetmeliğe uygun olarak düzenlenmiş belgeyi,

ff) İyi Tarım Uygulamaları Hakkında Yönetmelik (İTUY): 7/12/2010 tarihli ve 27778 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İyi Tarım Uygulamaları Hakkında Yönetmeliği,

gg) Kapama bahçe: Destekleme kapsamındaki tek türle dikim normlarına uygun olarak tesis edilmiş alanı,

ğğ) KEP: Resmi yazışmaların elektronik ortamda mevzuata uygun, uluslararası standartlarda ve teknik olarak güvenli bir şekilde yapılmasına imkân sağlayan sistemi,

hh) Koloni: Canlı döller üretebilen bir ana arı ve bunun dölleri olan işçi arılardan oluşan birimi,

ıı) Kontrol tutanağı: İl/ilçe müdürlüğü tarafından kapama bahçe tesis yılından itibaren beş yıl boyunca her yıl yapılan kontroller sonucunda düzenlenen ve bir örneği EK-19’da yer alan belgeyi,

ii) Küçük aile işletmesi: 2018 üretim yılında ÇKS’ye kayıtlı olan ve tarımsal faaliyette bulunduğu tarım arazisi varlığı toplam 5 dekar veya altında olan işletmeyi,

jj) LABBİS: Laboratuvar bilgi sistemi,

kk) Muvafakatname-1: EK-29’da yer alan belgeyi,

ll) Nadas: Tarım arazisinin bir sonraki üretime hazırlık amacıyla toprak işleme yapılarak dinlenmeye bırakılması,

mm) Organik statü: Geçiş sürecini tamamlamış organik ürünü,

nn) Organik tarım bilgi sistemi (OTBİS): Organik tarım yapan çiftçi, arazi, ürün, kontrol bilgileri, hayvansal üretim ve sertifika bilgilerinin bulunduğu Bakanlıkça oluşturulan veri tabanını,

oo) Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik: 18/8/2010 tarihli ve 27676 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliği,

öö) Organik tarım: Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğe göre yapılan tarımsal

faaliyeti,

pp) Organik tarım birimi (OTB): Bakanlık il müdürlüklerinde kurulu bulunan organik tarım birimlerini,

rr) OTD: Organik tarım desteğini,

ss) Örtüaltı kayıt sistemi (ÖKS): 25/6/2014 tarihli ve 29041 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Örtüaltı Kayıt Sistemi Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde Bakanlık tarafından oluşturulan örtüaltı kayıt sistemini,

şş) Örtüaltı kayıt sistemi belgesi: Düzenleme tarihi itibarıyla, örtüaltı üreticilerinin ÖKS’de yer alan bilgilerini gösterir belgeyi,

tt) Örtüaltı tarım arazisi: ÇKS’de ve ÖKS’de kayıtlı arazileri,

uu) Örtüaltı ünitesi: İçerisinde bitkisel üretim yapılan, bağımsız olarak tek çatı altında bulunan ve üzeri uygun bir örtü malzemesi ile kaplanmış; içerisinde bitkinin gereksinim duyduğu çevre koşullarının yapay yollarla kısmen ya da tamamen oluşturulup denetim altında tutulduğu sera veya plastik tünel şeklinde olabilen, aynı gerçek veya tüzel kişinin tasarrufunda bulunan tarımsal yapıyı,

üü) Ruhsatlı fındık alanı: 22/11/2001 tarihli ve 2001/3267 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Fındık Alanlarının Tespitine Dair Karar ile belirlenen ve izin verilen arazilerde fındık üretimi yapılan fındık kayıt sisteminde kayıtlı alanı,

vv) Sertifikalı fidan: Yurt içinde üretilip yetkili kuruluşlarca düzenlenen Fidan Sertifikasında, fidan sınıfı “sertifikalı” olarak belirtilen ve ürün elde etmek amacıyla çiftçinin diktiği fidanı,

yy) Sertifikalı fide: Yurt içinde üretilip yetkili kuruluşlarca sertifikalandırılan ve ürün elde etmek amacıyla çiftçinin diktiği çilek fidesini,

zz) Sertifikalı tohum: Yurt içinde üretilip, sertifikalandırılan elit, orijinal/temel ve sertifikalı kademedeki tohumluğu,

aaa) Sistem: Bakanlıkça geliştirilen uygulama yazılımını,

bbb) Standart fidan: Yurt içinde üretilip yetkili kuruluşlarca düzenlenen Fidan Sertifikasında, fidan sınıfı “standart” olarak belirtilen veya Standart Fidan Belgesine sahip olan ve ürün elde etmek amacıyla çiftçinin diktiği fidanı,

ccc) Tarım arazisi: ÇKS ve/veya ÖKS ve/veya OTBİS’te kayıtlı olan arazileri,

ççç) Tarım parseli: Tarım arazisi sınırları içerisinde kalan ve salt tarımsal üretim faaliyeti gerçekleştirilen her bir arazi parçasını,

ddd) Tarımsal faaliyet: Tarım arazisi üzerinde tarımsal üretim kaynaklarını fiilen kullanarak bitkisel ürünlerin üretilmesi veya yetiştirilmesini,

eee) Tasiriye faturası: Maliye Bakanlığı tarafından bastırılan, müteselsil seri ve sıra numarası taşıyan, vergi dairesine kayıtlı gerçek ve tüzel kişi niteliğindeki zeytin sıkma tesislerince çiftçiden teslim alınan zeytinin sıkma bedeli karşılığında düzenlenen ve çiftçinin adı soyadı, bağlı olduğu il, ilçe ve köyünü gösterir açık adresi, çiftçi tarafından getirilen zeytinin kilosu, cinsi ve elde edilen yağ miktarını gösterir faturayı,

fff) TBS: Tarım bilgi sistemini,

ggg) Tohum sertifikası: Tohumun sınıf ve kademesini belirten, Bakanlık tarafından görevlendirilmiş sertifikasyon kuruluşlarınca düzenlenen belgeyi,

ğğğ) Tohum üreticisi: Tohumculuk Sektöründe Yetkilendirme ve Denetleme Yönetmeliği çerçevesinde tohum üretici belgesi almış olan gerçek veya tüzel kişileri,

hhh) Tohum yetiştiricisi: Tohumculuk Sektöründe Yetkilendirme ve Denetleme Yönetmeliği çerçevesinde tohum yetiştirici belgesi almış olan gerçek veya tüzel kişileri,

ııı) Tohumluk: Bitkilerin çoğaltımı için kullanılan tohum, yumru, fide, fidan, çelik gibi generatif ve vejetatif bitki kısımlarını,

iii) Tohumluk analiz raporu: Tohumlukların laboratuvar analizlerinin sonuçlarının gösterildiği raporu,

jjj) Tohumluk bayisi: Tohumculuk Sektöründe Yetkilendirme ve Denetleme Yönetmeliği çerçevesinde tohumluk bayisi belgesi almış olan gerçek veya tüzel kişileri,

kkk) Tohumluk sertifikasyon kuruluşu: Tohumlukların tarla ve laboratuvar kontrolleri sonucunda genetik, fiziksel, biyolojik ve sağlıkla ilgili değerlerinin standartlara uygunluğunu tespit eden ve belgelendiren Bakanlıkça yetkilendirilmiş kuruluşu,

lll) Toprak analiz laboratuvarı: Toprak, bitki ve sulama suyu analizlerini yapmaya Valilik oluru veya Bakanlıkça yetkilendirilen gerçek veya tüzel kişiler, kamu kurum ve kuruluşları ile üniversitelere ait laboratuvarları,

mmm) TTSM: Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkez Müdürlüğünü,

nnn) TVYS: Tohum veri yönetim sistemini,

ooo) Üretim yılı: Tek yıllık ürün türleri için ürünün hasat edildiği yılı, çok yıllık ürün türleri için ekim dikim tarihi ile son hasat tarihi arasındaki her bir yılı,

ööö) Yeraltı sularının yetersiz seviyede ve su kısıtının olduğunun Bakanlıkça tespit edildiği havzalar: Aksaray İli; Eskil, Gülağaç, Güzelyurt, Merkez, Sultanhanı İlçeleri, Ankara İli; Haymana, Şereflikoçhisar İlçeleri, Hatay İli; Hasa, Kırıkhan, Kumlu, Payas, Reyhanlı İlçeleri, Karaman İli; Ayrancı, Kazımkarabekir, Merkez İlçeleri, Kırşehir İli;

Boztepe, Mucur İlçeleri, Konya İli; Akören, Akşehir, Altınekin, Cihanbeyli, Çumra, Derbent, Doğanhisar, Emirgazi, Ereğli, Güneysınır, Halkapınar, Karapınar, Karatay, Kulu, Meram, Sarayönü, Selçuklu, Tuzlukçu İlçeleri, Mardin İli; Artuklu, Derik, Kızıltepe, Nusaybin İlçeleri, Nevşehir İli; Acıgöl, Derinkuyu, Gülşehir İlçeleri, Niğde İli; Altunhisar, Bor, Çiftlik, Merkez İlçeleri, Şanlıurfa İli; Viranşehir İlçelerindeki yerleri,

ppp) Yetkilendirilmiş kuruluş: Organik tarım veya iyi tarım uygulamalarında kontrol ve/veya sertifikasyon kuruluşu olarak Bakanlık tarafından yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişileri,

rrr) Yetkilendirilmiş tohumculuk kuruluşu (YTK): Tohumculuk Sektöründe Yetkilendirme ve Denetleme Yönetmeliği çerçevesinde yetkilendirilmiş tohumculuk kuruluşu belgesi almış olan gerçek veya tüzel kişileri,

sss) Yönetmelik: 27/5/2014 tarihli ve 29012 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çiftçi Kayıt Sistemi Yönetmeliğini,

şşş) Zeytinyağı: Naturel sızma zeytinyağı, naturel birinci zeytinyağı veya ham zeytinyağı/rafinajlık zeytinyağlarını içeren naturel zeytinyağlarını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Yetki ve Denetim

Görevli kurum ve kuruluşlar

MADDE 5 – (1) Bu Tebliğde anılan destekleme uygulamaları, BÜGEM, il/ilçe tahkim komisyonları, il/ilçe müdürlükleri, il/ilçe keşif komisyonları, il/ilçe tespit komisyonları ve yetkilendirilmiş kuruluşlar tarafından yürütülür.

Tahkim komisyonlarının görevleri

MADDE 6 – (1) Tahkim komisyonları, bu Tebliğ hükümlerinin uygulanması sırasında ortaya çıkan ihtilaflı konuları çözmeye ve karar almaya yetkilidir. İl tahkim komisyonu; merkez ilçede, ilçe tahkim komisyonunun görevlerini de yapar. Tahkim komisyonları Yönetmelikte belirtilmiş olan görevlerine ilave olarak aşağıdaki görevleri yapar:

a) Gerçeğe aykırı beyanda bulunanlar hakkında gerekli hukuki işlemlerin yapılması için karar alır ve ilgili mercilerce uygulanması yönünde girişimde bulunur. Gerçeğe aykırı beyanda bulunan çiftçilerin ve toprak analizi laboratuvarlarının bu Tebliğde anılan destekleme ödemelerinden faydalandırılmaması hususunda karar verir. Eğer, destekleme ödemesi yapılmış ise ilgili destekleme için yapılan ödemenin geri alınması hakkında karar alır. İdari hata sonucu düzenlenen belgelerle yapılan ödemeler hariç, haksız yere yararlandığı tespit edilen üreticiler ile idari hata sonucu sehven yapılan fazla ödemeyi iade etmeyen üreticiler beş yıl süreyle hiçbir destekleme programından yararlandırılmamaları hakkında karar alır. Ayrıca, gerçeğe aykırı beyanda bulunduğu tespit edilen kişiler hakkında ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmasına karar verir.

b) Yapılan incelemeler sonunda sahtecilik ve/veya kamu kurumunu dolandırmak gibi bir kastı olmaksızın, fazla destekleme ödemesinden yararlandığı belirlenenlerin, kendi rızaları ile fazla aldıkları miktarları bu Tebliğin 23 üncü maddesinde belirtilen, idari hata sonucu yapılan ödemelerin iadesine ilişkin süre içerisinde iade etmeleri halinde, destekleme ödemelerinden faydalanmalarına devam etmeleri ve haklarında cezai işlem yapılmamasına ilişkin karar verir.

c) Bu Tebliğde anılan destekleme ödemelerinden faydalanmak üzere başvuruda bulunanlara ilişkin bilgilerin zamanında ÇKS ve ilgili kayıt sistemlerine kaydedilmesini sağlamak üzere her türlü tedbiri alır.

ç) Yapılan arazi tespitlerinin sağlıklı olmasını teminen kadastro programına alınan yerlerde, kadastro çalışmalarından da faydalanılması için gerekli tedbirleri alır.

d) Fark Ödemesi Desteğine ilişkin işlemlerde tahkim komisyonlarına; illerde Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Odalarının ildeki temsilcileri ile bulunan yerlerde Ekonomi Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Ticaret Borsası temsilcisi, ilçelerde ise varsa Sanayi ve Ticaret Odaları ile Ticaret Borsası temsilcilerinin dahil edilmesine karar verir.

e) Çırcır işletmeleri ile zeytin sıkma tesisleri, işletmenin faaliyete geçtiği tarihten itibaren, gerekli görülen durumlarda, il/ilçe tahkim komisyonunun talebi üzerine; çiftçi bazında işlediği kütlü pamuk ve elde ettiği zeytinyağı miktarını gösterir alıcı bazında çiftçi icmalini il/ilçe tahkim komisyonuna gönderir. Bu icmal, il/ilçe tahkim komisyonu tarafından ilçe sınırları içinde faaliyette bulunan söz konusu işletmelerden bir yazı ile istenir.

f) Pamuk çırcır ve prese fabrikalarının faaliyet dönemine ait tüm bilgilerini kontrol eder. 18/4/1972 tarihli ve 7/4331 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Pamukların Çırcırılma, Preselenme ve Depolanmasının Denetimine Dair Tüzük çerçevesinde pamuk sezonu içerisinde faaliyetini sürdüren ve desteklemeye konu kütlü pamuğu işleyecek olan çırcır prese fabrikaları ve çiftçi adına düzenlemiş olduğu alım satım belgesine istinaden fark ödemesi desteği yapılmasını sağlar. Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri tarafından alınan kütlü pamuk ürünü, bağlı olduğu birlik bünyesinde faaliyet gösteren çırcır ve prese fabrikalarında işlenmesi şartıyla destekleme kapsamında değerlendirilir.

g) Zeytin sıkma tesislerinin, faaliyet döneminde fark ödemesi desteğine konu bilgilerini kontrol eder.

ğ) Zeytinyağı ürünü için zeytin sıkma başlangıç ve bitiş tarihlerini belirler.

h) Çiftçiler tarafından ibraz edilen alım satım belgelerinin, il/ilçe müdürlükleri tarafından Maliye Bakanlığınca

internet üzerinden paylaşılan belge doğrulama web adresinden beyanın olup olmadığının kontrol edilmesi sonucu, belgelerde herhangi bir tereddüt hâsıl olduğunda Maliye Bakanlığı Vergi Dairelerine bildirir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Destekleme Uygulamalarına İlişkin Esaslar

Tarımsal destekleme başvurularının kabulü

MADDE 7 – (1) Üretim yılı içerisinde ÇKS ve/veya ÖKS’de kayıtlı olan ve desteklemelerden faydalanmak isteyen çiftçiler, bu Tebliğde anılan yurt içi sertifikalı tohum kullanım desteği ve yurt içi sertifikalı fidan/fide ve standart fidan kullanım desteği için 1 Kasım 2017 tarihinden, diğer desteklemeler için Tebliğin yayımı tarihinden itibaren ÇKS ve ÖKS’de kayıtlı oldukları il/ilçe müdürlüklerine EK-3’te yer alan bitkisel üretime destekleme ödemesi başvuru dilekçesi şahsen veya yasal temsilcisi aracılığıyla başvuruda bulunurlar. Dilekçede, yararlanmak istenilen destek adının EK-4’te bulunan onay kutucuğu (X) işaretlenir, başvuruda bulunulan her bir destekleme için ayrı dilekçe alınmaz. Bakanlıkça yetki verilmesi halinde çiftçiler izin verilen iş ve işlemlerini e-devlet kapısı üzerinden de yapabilirler.

(2) 2018 üretim yılında ÇKS’ye kayıt yaptıran çiftçiler herhangi bir başvuruya gerek kalmaksızın mazot ve gübre desteğine başvurmuş kabul edilir.

(3) Çiftçiler, yararlanacakları desteklemeler için EK-4’te yer alan destekleme talep formunda belirtilen belgeleri, EK-2’de yer alan destekleme uygulama takvimine göre belge teslim bitiş tarihinden önce il/ilçe müdürlüğüne teslim etmek zorundadır.

(4) EK-4’te yer alan destekleme talep formu iki nüsha olarak düzenlenir. Bir nüshası imza karşılığında çiftçiye teslim edilir, diğer nüshası çiftçinin ÇKS/ÖKS başvuru dosyasında muhafaza edilir. Çiftçinin başvuruda bulunduğu desteklemeler için ayrı ayrı dosya tanzim edilmez.

(5) Çiftçiler, EK-2’de yer alan destekleme uygulama takviminde belirtilen belge teslim bitiş tarihi sona eren bir destekleme için müracaatta bulunamaz.

(6) Toprak Analizi Desteklemesinden faydalanmak isteyen laboratuvarlar, EK-28’de yer alan dilekçeyle laboratuvar merkezinin bulunduğu İl Müdürlüğüne müracaat ederler.

(7) Kadastro görmemiş köylere ilişkin tahkim komisyonlarınca yapılan çalışma planına göre her köy için son müracaat tarihi, EK-2’de yer alan destekleme uygulama takvimine göre belge teslim bitiş tarihinden önce olmak kaydıyla belirlenebilir. Bu tarih 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanununa göre 15 gün önceden çiftçilere ilan edilmesi amacıyla ilgili muhtara tebliğ edilir.

(8) İl müdürlükleri merkez ilçelerde, ilçe müdürlüklerinin yapmakla yükümlü oldukları görevleri yapar.

(9) Başvuru yapan çiftçilerin özlük, arazi ve ürün bilgilerinde değişiklik olması halinde, ilgili yönetmelikler kapsamında ÇKS ve/veya ÖKS’deki bilgilerini güncellemesi gereklidir.

(10) Destekleme uygulamalarında haklarında destekleme ödemelerinden beş yıl süreyle yararlandırılmamaları yönünde il/ilçe tahkim komisyonunca karar alınan çiftçilerin başvuruları, EK-5’te yer alan Taahhütname-1 ve gerekli başvuru belgeleri ile birlikte kabul edilir. Destekleme öncesi işlemler tamamlanır ancak karar çiftçi lehine adli ve idari mercilerde bozulmadığı sürece, başvurunun kabulü herhangi bir hak doğurmayıp başvuran çiftçiye destekleme ödemesi yapılmaz.

(11) İl/ilçe müdürlüğü tarafından istenecek belgelerin asıllarının kaybolması veya zayi olması durumunda; belgeyi düzenleyen kişi veya kuruluştaki nüshasının il/ilçe müdürlüğüne görülerek onaylanması ve kopyasına “Aslı Görülmüştür” ibaresi yazılması durumunda alınır. Ancak, birlikler ve borsalar tarafından verilen belgelerin kaybolması veya zayi olması durumunda; “Bu belge, aslının zayi olması nedeniyle kişinin müracaatı üzerine verilmiştir” ibaresi yazılmış ve tasdik edilmiş olması kaydıyla geçerli sayılır.

(12) Destek müracaatı esnasında usulüne uygun olarak eksiksiz düzenlenen ve çiftçiler tarafından ibraz edilen alım satım belgesi, tasiriye faturası ve sertifikanın kopyasına il/ilçe müdürlüğüne “Aslı Görülmüştür” ibaresi yazılarak dosyalanır, belgelerin aslına ise hangi destekten yararlandığına ilişkin ibare yazılarak çiftçiye iade edilir. Bu belgelerin asılları çiftçiler tarafından beş yıl süreyle saklanır.

(13) Kamu veya kamu yararına çalışan kuruluşlarca çiftçilere dağıtılan üretim materyalleri için; İl Özel İdaresi, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, Büyükşehir Belediyeleri ve Köylere Hizmet Götürme Birliği gibi kamu veya kamu yararına çalışan kuruluşlarca finanse edilen ve çiftçi katkısı alınarak çiftçilere dağıtılan üretim materyalleri destek miktarı, çiftçilere verilecek toplam destek miktarından düşülmez. Bu ve benzeri durumlarda kurumlara kesilmiş fatura ekinde, dağıtım yapılan çiftçilere ait miktar bilgilerini gösterir onaylı liste fotokopisi çiftçinin dosyasına eklenerek destekten yararlandırılır.

Mazot ve gübre desteklemesi

MADDE 8 – (1) Çiftçilere, 2018 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karar ekindeki listede yer alan havzalarda, üretim yılı içerisinde tarımsal üretimde bulunulan ÇKS’de kayıtlı tarım arazisi büyüklüğü dikkate alınarak mazot ve gübre destekleme ödemesi yapılır.

(2) Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli kapsamında desteklenen; yağlık ayçiçeği, kütlü pamuk, soya fasulyesi, kanola (kolza), aspir, dane mısır, buğday, arpa, çavdar, yulaf, tritikale, çeltik, kuru fasulye,

mercimek, nohut, yaş çay, fındık, yem bitkileri, patates ve kuru soğan ürünlerinin dışında kalan diğer bütün ürünlere, "Diğer Ürünler" kategorisinde belirtilen miktar kadar mazot ve gübre destekleme ödemesi yapılır.

(3) Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli kapsamında desteklenen ürünlerin havzası dışında yetiştirilmesi durumunda bu ürünlere mazot ve gübre desteği ödemesi yapılmaz.

(4) 2018 üretim yılında ÇKS'de kayıtlı olan çiftçiler, mazot ve gübre desteğinden yararlanmak istememesi halinde, bu taleplerini il/ilçe müdürlüklerine 31/12/2018 tarihine kadar yazılı olarak bildirirler.

(5) Bir üretim yılında aynı arazi üzerinde birden fazla üretim yapılması durumunda, sadece bir üretim için ödeme yapılır. Hangi üretimin destek tutarı toplamı fazla ise o üretim dikkate alınır.

(6) Tarım arazisinin aynı üretim yılında birden fazla çiftçi tarafından kullanılması halinde, destekleme ilk üretimi yapan çiftçiye ödenir. İlk üretimi yapan çiftçinin destekleme talep etmemesi durumunda; müracaat eden ve takip eden çiftçiye ödeme yapılır.

Türkiye tarım havzaları üretim ve destekleme modeline göre fark ödemesi destekleri

MADDE 9 – (1) 2018 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Kararı ekindeki listede yer alan havzalarda, 2018 yılında fark ödemesi desteğine esas ürünleri üreten çiftçiler 2018 üretim yılına dair ÇKS kayıtlarını zeytinyağı fark ödemesi desteği hariç, desteğe tabi ürüne ilişkin hasat dönemi öncesinde yaptırmış olmaları durumunda destekten yararlanırlar. ÇKS başvuru süresinin uzatılması durumunda hasat dönemi öncesi veya sonrası ürün tespitinin yapılması halinde bu üreticiler de fark ödemesi desteğinden yararlanırlar.

(2) Alım satım, ürün işleme, değerlendirme, depolama işlemlerinin belirlenen usul ve esaslara uygun gerçekleşmesi koşuluyla; 2018 yılında fark ödemesi desteğine esas ürünleri üreten çiftçiler ile YTK ile sözleşmeli üretim yapan çiftçiler de (kullanım şekilleri tohumluk olanlar dahil olmak üzere) fark ödemesi desteğinden yararlanırlar.

(3) Yeraltı sularının yetersiz seviyede ve su kısıtı olduğunun Bakanlıkça tespit edildiği havzalarda, 2018 üretim yılında ekilen nohut ve mercimek ürünlerine % 50 ilave destek ödemesi yapılır, damlama sulama ile sulanan alanlar hariç dane mısıra destekleme ödemesi yapılmaz.

(4) Fark ödemesi desteğine esas olmak üzere; arazi miktarları öncelikle parsel ve ürün bazında tespit edilir. Bu tespit yapılamaması durumunda desteklemeye tabi olabilecek köy bazlı toplam üretim alanının tespitine ve tespitinin nasıl yapılacağına il/ilçe tahkim komisyonu karar verir.

(5) 2018 yılında üretilerek satışı yapılan; desteğe esas ürünlere Uydu Tabanlı Parsel Tanımlama Modeline göre, zeytinyağında ise tarımsal veriler kullanılarak belirlenecek olan verim değerlerine göre destekleme ödemesi yapılır.

(6) Ticaret borsaları tarafından tescil belgelerinin toplu liste ve/veya müşterek alım satım beyannamesi gönderilmesi durumunda liste halindeki tescil belgesi il/ilçe müdürlüklerince kabul edilir.

(7) Zeytinyağı fark ödemesi desteği kapsamında desteğe tabi ürün miktarının belirlenmesinde; üretim alanına karşılık gelen üretim miktarı, alım satım belgesi ve tasiriye faturası birlikte değerlendirilir.

(8) Kütlü pamukta sertifikalı tohum ekim normu 2 kg/da olarak belirlenmiştir. Müracaatlarda desteklemeye tabi arazi miktarı, faturada belirtilen tohum miktarının ekim normuna bölünmesi ile ortaya çıkan miktardan büyük olamaz. Ekim normuna uygun olan arazi miktarı esas alınarak destekleme ödenir. Kütlü pamuk için sertifikalı tohum kullanımıyla ilgili tohum ve sertifika bilgileri sisteme girilir. Mevcut tüm bilgiler, çiftçinin ibraz ettiği satış faturası ile karşılaştırılır.

(9) İstenecek belgeler ve bunlarla ilgili yapılacak işlemler aşağıda belirtilmiştir:

a) Üretim yılına ilişkin hasat tarihi ile son başvuru tarihi arasındaki süreyi içeren alım satım belgesi ve desteklemeye tabi ürüne yönelik borsa altyapısı mevcut il ve ilçelerde zorunlu, diğer il ve ilçelerde ise il/ilçe tahkim komisyonlarının gerekli gördüğü durumlarda borsa tescil beyannamesi,

b) Lisanslı depolara ürünü teslim eden ve elektronik ürün senedi ile başvuruda bulunan çiftçilerden bu ürünün satışını gösteren alım satım belgesi,

c) Kütlü pamuk ürünü fark ödemesi desteği müracaatında bulunan çiftçilerden, adına düzenlenmiş sertifikalı tohum satış faturası ile tohum sertifika belgesi;

1) Tohum fatura tarihi, tohumun kullanıldığı ekim dönemine uygun olur.

2) Tohumluk bayisi tarafından faturanın arkasına; "bu fatura ile satışı yapılan tohumluk, ...tarih ve.....no'lu tohum sertifikasına aittir." ibaresi yazılarak fatura tasdik edilir.

3) Ekim tarihi itibarıyla beyan edilen tohum sertifikasının tarihi üzerinden bir yıl geçmiş ise sertifikaya "Tohumluk Analiz Raporu" eklenir. Eklenen tohumluk analiz raporu, ekim tarihi itibarıyla bir yıldan daha eski olmaz ve üzerinde beyan edilen sertifika ile birlikte geçerli olduğu ibaresi yer alır.

4) Tohum sertifikalarının ve/veya tohumluk analiz raporunun düzenlenme tarihi, tohumun ekiliş tarihinden ve sertifikalı tohum faturasının tarihinden önce olur.

ç) Zeytinyağı için tasiriye faturası;

1) Tasiriye faturalarının tarihi, il/ilçe tahkim komisyonları tarafından belirlenen zeytin sıkma başlangıç ve bitiş tarihleri arasında olur.

2) Zeytin sıkma tesisi, aynı zamanda çiftçi olan gerçek veya tüzel kişiliğe ait ise üretilen zeytinin maliyet

bedeli ölçüsüne göre değerlendirilerek, tasiriye faturasında yer alması gereken bilgilerin açıklama yapılmak suretiyle kanuni defterlerde kayıt altına alınması gerekmektedir. Söz konusu kayıtlar, il/ilçe müdürlüğü tarafından kayıt fotokopileri üzerine "Aslı Görülmüştür" ibaresi yazılarak onaylanması halinde tasiriye faturası yerine kabul edilir.

3) Üreticiye ait zeytinyağı alım satım belgelerinin tarihi üreticiye ait en erken tarihli tasiriye faturası ile aynı veya daha sonraki tarihli olabilir ancak en erken tarihli tasiriye faturasından önce olmaz.

d) Gerçek ve tüzel kişi çiftçilerin işletmelerine kayıtlı arazilerden elde ettikleri fark ödemesi desteğine konu tarımsal ürünleri işletmelerinde kullanmaları durumunda, hiçbir belge düzenlemeden açıklama yapmak suretiyle kanuni defterlere kayıt altına alınması gerekir. Söz konusu kayıtlar, il/ilçe müdürlüğü tarafından kayıt fotokopileri üzerine "Aslı Görülmüştür" ibaresi yazılarak alım satım belgesi yerine kabul edilir. Bu tür kayıtlarda borsa tescil beyannamesi aranmaz.

Toprak analizi desteği

MADDE 10 – (1) Toprak analizi desteği ödemelerine yönelik uygulama esasları ve bu ödemelerden yararlanmak isteyen toprak analiz laboratuvarları ile ilgili hususlar aşağıda belirtilmiştir:

a) Parsel büyüklüğü asgari 50 dekar ve üzeri ÇKS'ye kayıtlı tarım arazilerinde, her bir analiz en fazla 50 dekarlık alanı temsil edecek şekilde yapılan toprak analizlerine, toprak analizi desteği ödenir.

b) Toprak numuneleri, koordinat belirleyen cihaz kullanılarak toprak analiz laboratuvarlarının teknik elemanlarınca alınır.

c) Toprak analizlerinin, 1/8/2017-30/6/2018 tarihleri arasında yapılması gerekir.

ç) Numunelerin alındığı ve analizlerinin yapıldığı tarihlerde laboratuvarların yetkilendirilmiş olması gerekir.

d) Toprak analizi yapılan parsellere ait koordinat verilerinin, laboratuvarlar tarafından laboratuvar bilgi sisteminde (LABBİS) 31/12/2018 tarihine kadar kayıt altına alınması gerekir.

e) Aynı parselde her bir 50 dekarlık alan için birden fazla toprak analizi yapılması durumunda sadece bir analize ödeme yapılır.

f) Bir üretim sezonu içerisinde aynı parsel için bir defa toprak analizi desteği ödenir.

g) Bir üretim sezonu içerisinde aynı parsel için birden fazla laboratuvar tarafından toprak analizi yapılması durumunda, ilk analizi yapan laboratuvara ödeme yapılır.

ğ) Parsel büyüklüğü 50 dekarın altındaki alanlar ile nadasa bırakılan parseller için yapılan toprak analizlerine destekleme ödemesi yapılmaz.

Bitkisel üretim yapan küçük aile işletmelerinin desteklenmesi

MADDE 11 – (1) ÇKS'ye kayıtlı ve tarımsal faaliyet yapılan alan toplamı beş dekar veya altında olan yaş çay ve fındık ürünleri hariç, açıkta ve/veya örtüaltı ünitelerinde meyve, sebze, süs bitkisi ile tıbbi ve aromatik bitki yetiştiriciliği yapan gerçek ve tüzel kişilere 2018 üretim yılında küçük aile işletmesi desteği ödemesi yapılır.

(2) Örtüaltı ünitelerinde meyve, sebze, süs bitkisi ile tıbbi ve aromatik bitki yetiştiriciliği yapan üreticilerin ÖKS'ye kayıtlı olmaları gerekir.

(3) 2018 üretim yılında küçük aile işletmesi desteğine esas arazide/örtüaltı ünitelerinde birden fazla üretim yapılması durumunda sadece bir üretim dönemi için desteklemeden yararlandırılır.

Organik tarım desteklemesi

MADDE 12 – (1) OTD ödemesi, Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğe göre organik tarım yapan, OTBİS'te ve ÇKS'de 2018 üretim yılında kayıtlı, 2018 yılı hasadını gerçekleştirmiş ve bu Tebliğde OTD uygulamaları ile ilgili belirtilen usul ve esaslara göre başvuru yapan çiftçilere yapılır.

(2) OTD ödemesi, Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğe göre organik tarım yapılan, OTBİS'te 2018 yılı hasadı gerçekleştirilmiş, OTBİS'te ve ÇKS'de 2018 üretim yılında kayıtlı arazilere yapılır.

(3) OTD ödemesi, 2018 yılı hasadı yapılmış ürün için OTBİS'te yetkilendirilmiş kuruluşça kontrolü yapılmış ve Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre uygun bulunmuş Geçiş Süreci-2, Geçiş Süreci-3 ve Organik Statüde yer alan tarım arazileri ve bu arazilerde kayıtlı ürünlerden desteklemeye uygun bulunan arazilere yapılır.

(4) OTD ödemesi, 2018 üretim yılında aynı hasat döneminde birden fazla üretim yapılan alanlarda OTBİS'te ve ÇKS'de kayıtlı ürünlerin ürün alanları üzerinden hesaplanır.

(5) OTD ödemesi, 2018 üretim yılında farklı hasat döneminde peş peşe yapılan birden fazla üretimlerde toplam ödeme miktarı büyük olan ürün üzerinden sadece bir ürün için hesaplanır.

(6) OTBİS'te bilgilerinin tamamlanması görev ve sorumluluğu desteklemeye başvuran çiftçiye aittir.

(7) Yetkilendirilmiş kuruluşlar, OTBİS'e veri girişlerini ve Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğe uygun olan gerekli düzeltmeleri yapmak zorundadırlar.

(8) OTD uygulamasına ilişkin olarak OTB tarafından ön inceleme yapılır. OTD müracaatları başladıktan sonra il müdürlüklerinin uygun göreceği tarihte ön inceleme başlatılır. Ön inceleme yapılan illerde/ilçelerde daha sonra tespit edilecek usulsüz işlemlere ilişkin sorumluluklar ortadan kalkmaz. Uygulamalar, ön incelemenin yanı sıra mevzuatın öngördüğü her türlü denetime de tabidir.

(9) Ön inceleme, örnekleme yöntemiyle belirlenecek ilçe, köy veya mahallelerde, çiftçilerin yapmış oldukları başvurular üzerinden yapılır.

(10) OTD ön incelemeleri OTB'nin görev ve yetkileri çerçevesinde gerçekleştirilir.

(11) Ön incelemede, OTB tarafından daha önce yapılmış veya yapılacak kontroller ile OTBİS'te bilgilerin uyumluluğu karşılaştırılır. OTB tarafından gerektiğinde yerinde tespit çalışmaları yapmak veya kullanımı ihtilaflı tarım arazilerini kullanan çiftçilerin ve kullandıkları arazilerin yerinde tespitini yapmak üzere il/ilçe tespit komisyonlarından faydalanılır. Çiftçilerin OTBİS ve ÇKS'de kayıt ettirdikleri bilgiler ile gerek görülmesi halinde yetkilendirilmiş kuruluşlardan talep edilecek bilgilerde, gerçeğe aykırı beyan ya da verdikleri belgelerde sahte evrak tespit edilmesi halinde söz konusu desteklemeden faydalanmaması için gerekli tedbirler alınır. OTB gelen münferit şikâyet ve ihbarları ayrıca değerlendirir.

İyi tarım uygulamaları desteği

MADDE 13 – (1) Aşağıdaki şartları haiz çiftçiler;

a) İyi Tarım Uygulamaları Hakkında Yönetmeliğe göre bireysel veya grup sertifikasyonu seçeneğine göre meyve, sebze, çeltik, süs bitkileri, tıbbi aromatik bitki ürünlerinde veya örtüaltında iyi tarım uygulamaları faaliyetleri sonucunda yetkilendirilmiş kuruluşlarca 2018 üretim yılında düzenlenmiş iyi tarım uygulamaları sertifikasına sahip olanlar,

b) Örtüaltında iyi tarım uygulamaları yapan çiftçilerden ÖKS'de kayıtlı olanlar, İTUD ödemesinden yararlandırılır.

(2) Meyve, sebze, çeltik, süs bitkileri, tıbbi aromatik bitki ürünlerinde iyi tarım uygulamaları yapan çiftçilere İTUD ödemesi, yetkilendirilmiş kuruluşlarca sertifikalandırılan tarım arazilerinin ÇKS'ye işlenmesi sonucu desteğe tabi alan hesaplanarak yapılır.

(3) Örtüaltında iyi tarım uygulamaları yapanlara İTUD ödemesi, yetkilendirilmiş kuruluşlarca sertifikalandırılan ayrıca ÖKS'de kayıtlı olan alanların ÇKS'ye işlenmesi sonucu desteğe tabi alan hesaplanarak yapılır.

(4) Meyve, sebze, çeltik, süs bitkileri, tıbbi aromatik bitki ürünlerinde veya örtüaltında iyi tarım uygulamaları yapanlara yönelik İTUD ödemeleri, çiftçilerin ÇKS'de kayıtlı toplam alanlarını geçmemek kaydıyla yapılır.

(5) Bir üretim yılında aynı arazi üzerinde birden fazla üretim yapılması durumunda, sadece bir üretim için ödeme yapılır.

(6) Yetkilendirilmiş kuruluşlar, çiftçilerin T.C. kimlik numarası/vergi numarası ile tarımsal faaliyette bulunduğu alanlarını, yetiştirilen ürünün adını, il, ilçe, köy/mahalle ile kadastro gören yerlerde ada ve parsel bilgilerini, kadastro geçmeyen yerlerde ise il/ilçe keşif komisyonları tespitlerine göre tarım arazisi bilgilerini ve örtüaltı üretim yapan çiftçilerin üretim şeklini düzenledikleri sertifikada veya eklerinde göstermekle sorumludur.

(7) Yetkilendirilmiş kuruluşlar, İTUD'dan yararlanmak üzere kendilerine başvuruda bulunan çiftçiler tarafından talep edilen bu Tebliğe konu belgeleri düzenlemekle görevli ve sorumludurlar.

(8) Meyve, sebze, çeltik, süs bitkileri, tıbbi aromatik bitki üretiminde iyi tarım uygulamaları yapan çiftçilerin, 1/1/2018-31/12/2018 tarihleri arasında düzenlenen ve 2018 yılında geçerli olan İTU sertifikası ve yetkilendirilmiş kuruluşlarca düzenlenen EK-6'da yer alan İTU destekleme ödemesi sertifikası EK-2'de yer alan destekleme uygulama takvimine göre il/ilçe müdürlüğüne teslim etmek zorundadır.

(9) Örtüaltı üretiminde iyi tarım uygulamaları yapan çiftçilerin, 1/1/2018-31/12/2018 tarihleri arasında düzenlenen ve 2018 yılında geçerli olan İTU Sertifikası, yetkilendirilmiş kuruluşlarca düzenlenen EK-6'da yer alan İTU destekleme ödemesi sertifika ekini ve EK-7'de yer alan örtüaltı alanlarda iyi tarım uygulamalarına ait kayıt sistemi belgesini, EK-2'de yer alan destekleme uygulama takvimine göre il/ilçe müdürlüğüne teslim etmek zorundadır.

(10) Yetkilendirilmiş kuruluşlarca düzenlenecek EK-6 belgesi, çiftçilerin il/ilçe müdürlüklerinden alacakları 2018 üretim yılına ait ÇKS belgesi ile EK-7'ye uygun olarak tanzim edilir.

(11) İTUD kapsamında İTUB tarafından İTUD müracaatları başladıktan sonra ön inceleme başlatılır.

(12) İTUD'de ön inceleme, başvuruda ibraz edilen bilgiler, ÇKS'de kayıt edilen bilgiler ve yetkilendirilmiş kuruluşlar tarafından il müdürlüklerine gönderilen kontrol ve dönem raporlarında yer alan bilgiler karşılaştırılarak tamamlanır.

(13) İTUD ön incelemesinde, iyi tarım uygulamaları hakkında yönetmelik hükümleri gereğince kontrol veya dönem raporları şeklinde henüz il müdürlüklerine bildirilmemiş veya bildirimler ile müracaatlar arasında uyumsuzluk bulunan üreticiler inceleme kapsamına alınır. Ayrıca destek başvurusu yapan üretici sayısının örnekleme yöntemi ile en az % 25'i de inceleme kapsamına alınır.

(14) İTUD'de incelemede; İTUB tarafından üreticilerin üretim alanlarının ve işletmelerinin yerinde incelemesi yapılır. Bu incelemelerde; çiftçi ile yetkilendirilmiş kuruluşlar arasında yapılan veya grubun tüzel kişiliği ile üyesi çiftçiler arasında yapılan sözleşmeler, kontrol raporları ile çiftçilerin saklamakla yükümlü oldukları tarımsal uygulamalarına ve analizlere ait kayıtları incelenir.

(15) İTUD'de örtüaltında üretim yaptığını beyan ederek başvuran çiftçilerin ön incelemesi ile ÖKS'de kayıtlı üretim alanlarının yerinde incelemesi yapılır.

(16) İTUD'de ön inceleme ve/veya incelemede çiftçilerin, ÇKS'de ve ÖKS'de kayıt ettirdikleri bilgiler ile İTU sertifikasında veya eklerinde gerçeğe aykırı beyan ya da verdikleri belgelerde sahte evrak tespit edilmesi halinde, sorumlular il/ilçe tahkim komisyonuna bildirilir. İTUB, gelen münferit şikâyet ve ihbarları ayrıca değerlendirir.

(17) İTUD'de ön inceleme ve inceleme, illerde/ilçelerde daha sonra tespit edilecek usulsüz işlemlere ilişkin sorumlulukları ortadan kaldırmaz. Bütün uygulamalar, ön inceleme ve incelemenin yanı sıra mevzuatın öngördüğü her türlü denetime de tabidir.

Bombus arısı kullanım desteği

MADDE 14 – (1) Alçak plastik tüneller hariç, örtüaltı ünitelerinde polinasyon amaçlı bombus arısı kullanan üreticilere aşağıdaki esaslara göre destekleme ödemesi yapılır:

a) Örtüaltı Kayıt Sistemi Yönetmeliği hükümleri kapsamında ÖKS'de kayıtlı üreticilere, Bakanlıkça bombus arısı üretim izni verilmiş işletmelerden veya bu işletmelerin bayilerinden, o yıla ait üretim sezonu boyunca bombus arı kolonisi satın alarak kullanmaları halinde, koloni başına destekleme ödemesi yapılır.

b) Birden fazla il/ilçede serası bulunan üretici, destekleme başvurusu için seralarının bulunduğu il/ilçelerin birinden müracaatta bulunur.

c) ÖKS'deki "Bombus Arısı Destekleme" bölümüne il/ilçe müdürlükleri tarafından fatura bilgileri kaydedilir.

ç) Aynı yıl içerisinde her bir 0,5 dekar örtüaltı ünitesi için bir koloniden fazlasına ödeme yapılmaz. Birden fazla örtüaltı ünitesi bulunan üreticinin, her bir ünitesinde kullanılan bombus arısı koloni sayısı ayrı ayrı hesaplanır.

Yem bitkileri desteği

MADDE 15 – (1) 2018 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karar ekindeki listede yer alan havalarda, 2018 yılında yem bitkileri desteğine esas ürünleri üreten çiftçiler yem bitkileri desteğinden yararlanır.

(2) Yem bitkileri destekleme ödemeleri aşağıdaki esaslara göre yapılır:

a) Çok yıllık yem bitkilerinden; yonca, korunga, yapay çayır mera, ak üçgül, çayır üçgülü, gazal boynuzu ve tek yıllık yem bitkilerinden; fiğ, macar fiği, burçak, mürdümük, sorgum, sudan otu, sorgum-sudan otu melezi, hayvan pancarı, yem şalgamı, yem bezelyesi, yem baklası, iskenderiye üçgülü, italyan çimi (lolium multiflorum) ayrıca buğday, arpa, çavdar, yulaf ve tritikalenin yeşil ot hasatı ile silajlık olarak ekilişi yapılan mısır ve yukarıda sayılan tek yıllık yem bitkilerinden yapılan silajlar ile kuru şartlarda ekilişi yapılan çok yıllık yem bitkilerinden; kılçıksız brom, domuz ayrığı, çok yıllık çim (lolium perenne), kamışsı yumak ve otlak ayrığı destekleme ödemesi kapsamındadır.

b) Yem bitkisi desteğinden yararlanmak isteyen çiftçiler, yem bitkisini hasat etmeden önce EK-8'de yer alan Yem Bitkileri Desteklemesi Tarım Arazisi Beyan Formu ile müracaat eder. Yem bitkileri ekilişleri için müracaatlar EK-2'de yer alan destekleme uygulama takvimine göre yapılır. Üreticiler çok yıllık yem bitkileri ve yapay çayır mera ekilişleri için destekleme süresince her yıl müracaat ederler.

c) İl müdürlükleri gerek gördüğü takdirde müracaat sürelerini, EK-2'de belirtilen tarihler arasında kalmak şartıyla il tahkim komisyonu kararı alarak ilin ekolojik koşullarına göre belirleyebilir.

ç) Çok yıllık yem bitkisi ekilişi kapsamında destekleme ödemesi yapılan bir parselin satış veya kiralama yoluyla üreticisinin değişmesi durumunda; yeni üreticinin ÇKS kayıt ve/veya güncellemelerini yaptırması ve yem bitkileri destekleme şartlarını devam ettirmesi kaydıyla desteklemelerden yararlandırılır.

d) Destekleme kapsamında değerlendirilecek yem bitkileri toplam ekiliş alanı en az 10 dekadır. Desteklemelerde ekiliş yapılarak başvuruda bulunulan parsellerin hasat kontrolü sonucunda desteklemeye esas vejetatif gelişim gösteren kısmı 10 dekarın altında olmamak koşulu ile değerlendirmeye alınır.

e) 2015 yılında çok yıllık yem bitkilerinden yonca ve korunga ekilişi yaparak destekleme ödemesinden faydalanan ve yeni taksitini almayı hak eden çiftçilerin yonca ve korunga ekilişleri için en az 10 dekar ekiliş ve yeni başvuru şartı aranmaz.

f) Çok yıllık yem bitkilerinden yonca ve yapay çayır mera için dört yıl, korunga, ak üçgül, çayır üçgülü, gazal boynuzu, kılçıksız brom, çok yıllık çim (lolium perenne), domuz ayrığı, kamışsı yumak, otlak ayrığı için üç yıl süreyle, destekleme süresince müracaat edilen her yıl için belirlenen destekleme birim fiyatı üzerinden ödeme yapılır. Yonca ve korunga, ilk yıl çiçeklenme başlangıç döneminde diğer yıllarda ise hasat olgunluğuna erişip hasat edildiğinde destekleme ödemesine hak kazanılır. Ak üçgül, çayır üçgülü, gazal boynuzu ilk yıl çiçeklenme başlangıç döneminde diğer yıllarda ise hasat olgunluğuna erişip hasat edildiğinde veya vejetatif gelişmesi tamamlanarak uygun otlatma olgunluğunda otlatma yapıldığında destekleme ödemesinden faydalandırılır. Kılçıksız brom, domuz ayrığı, çok yıllık çim (lolium perenne), kamışsı yumak, otlak ayrığında ürün uygun hasat olgunluğunda hasat edilmesi kaydıyla ya da vejetatif gelişmesi tamamlanarak uygun otlatma olgunluğunda otlatma yapıldığında destekleme ödemesine hak kazanılır. Ekildiği yıl hasadı yapılamayacak çok yıllık yem bitkileri ekilişlerinin başvuruları ürünün ilk hasadını takip eden yılda kabul edilir.

g) Yapay çayır mera tesisleri için il müdürlüğünce üniversite veya bölgede bulunan tarımsal araştırma enstitüsüne o ilin ekolojisine uygun hazırlatırılan yapay çayır mera karışımları proje dahilinde uygulamaya konularak destekleme kapsamına alınır. Hazırlanan EK-9'da yer alan Yapay Çayır-Mera Üretim Projesi il/ilçe müdürlüğünce onaylanır. Yapay çayır mera tesisinde vejetatif gelişmesi tamamlanarak hasat olgunluğuna erişilip hasat edildiğinde ya da uygun otlatma olgunluğu seviyesine gelinerek otlatma yapıldığında destekleme ödemesi yapılır.

ğ) Tek yıllık yem bitkileri ekilişlerinde %50 çiçeklenme döneminde, hayvan pancarı ve yem şalgamında ise hasat olgunluğunda hasat edilmesi kaydıyla destekleme ödemesi yapılır. Tek yıllık yem bitkilerinden italyan çimi (lolium multiflorum) ekilişlerinde ise ürün uygun hasat olgunluğunda hasat edilmesi kaydıyla ya da vejetatif gelişmesi tamamlanarak uygun otlama olgunluğunda otlama yapıldığında EK-10'da yer alan kontrol tutanağı düzenlenir ve destekleme ödemesi yapılır.

h) Silajlık mısır ekilişlerinde danelerin hamur olum döneminden sararmaya başladığı döneme kadar silaj yapmak amacı ile hasat edildiğinde destekleme ödemesine hak kazanılır.

i) Yem bitkisi amaçlı olarak ekilişi ve başvurusu yapılan buğday, arpa, çavdar, yulaf ve tritikalede; başaklanma döneminde yeşil ot olarak hasat edildiğinde ya da otlama yapıldığında destekleme ödemesine hak kazanılır.

i) Tek ve çok yıllık baklagil yem bitkileri ile buğdaygil yem bitkileri karışımlarından yapılan ekilişlerde, ilin ekolojisine uygun karışım oranları il müdürlüklerince bölge üniversite ya da araştırma enstitülerinin görüşü alınarak veya tahkim komisyonu kararı ile belirlenebilir.

j) Yeraltı sularının yetersiz seviyede ve su kısıtı olduğunun Bakanlıkça tespit edildiği havzalarda 2018 üretim yılında ekilen fiğ, macar fiği, burçak ve mürdümük ürünleri için % 50 ilave destek ödemesi yapılır. Bakanlıkça belirlenen hayvancılık yetiştirici bölgesinde yer alan illerde yapılan yem bitkisi ekilişlerine %25 ilave destek ödemesi yapılır.

k) Gerçekte sulu şartlarda yetiştirildiği halde bazı bölgelerin iklim şartlarına uygun olarak kuru şartlarda da yetiştirilen yonca, ak üçgül, çayır üçgülü, gazal boynuzu ve silajlık mısıra destekleme ödemesi yapılması, il müdürlüklerince bölge üniversite ya da araştırma enstitülerinin görüşü alınarak veya tahkim komisyonu kararı ile belirlenebilir ve kuru şartlarda ekilişi yapılan yem bitkileri destekleme birim fiyatından destekleme ödemesi yapılır.

l) Kaliteli kaba yem üretiminin sağlanabilmesi için münavebe uygulanması ve aynı parselde aynı çok yıllık yem bitkisinin arka arkaya ekilmemesi gerekmektedir. Ancak aynı parselde münavebe uygulanarak farklı çok yıllık yem bitkisinin ekilmesi durumunda, desteklemelerden faydalandırılır.

m) Bir üretim yılında aynı parselde aynı tek yıllık yem bitkisi arka arkaya ekilirse sadece birincisi desteklemelerden faydalandırılır. Ancak aynı parselde münavebe uygulanarak bir üretim yılında arka arkaya iki farklı tek yıllık yem bitkisinin ekilmesi durumunda, her iki ekiliş ayrı ayrı desteklemelerden faydalandırılır.

n) Aynı yıl içerisinde aynı parselde tek yıllık yem bitkisi ekilip, hasattan sonra çok yıllık yem bitkisi ekildiği takdirde, her iki ekiliş de destekleme ödemelerinden faydalandırılır.

o) Çok yıllık yem bitkisi ekilişi yapan çiftçilerin bu ekilişi yaptıkları parselleri, ÇKS'de yonca ve yapay çayır mera ekilişleri için dört yıl, korunga, ak üçgül, çayır üçgülü, gazal boynuzu, kılçıksız brom, çok yıllık çim (lolium perenne), domuz ayrığı, kamışsı yumak, otlak ayrığı ekilişi için ise üç yıl süreyle sabitlenir. İl/ilçe müdürlükleri başvurusu yapılan çok yıllık yem bitkisi ekilişlerini her yıl kontrol eder ve tespit edilen alanı ve/veya parseli EK-10'da yer alan tutanağa bağlayarak çok yıllık yem bitkisi için ödeme icmalini oluşturur.

ö) Hasattan sonra yapılacak müracaatlar değerlendirilmeye alınmaz.

Yurt içi sertifikalı tohum kullanım desteği

MADDE 16 – (1) Susam ve yerfıstığı hariç olmak üzere 2018 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karar ekindeki listede yer alan havzalarda, 2018 üretim yılında yurt içi sertifikalı tohum kullanım desteğine esas ürünleri üreten çiftçiler yurt içi sertifikalı tohum kullanım desteğinden yararlanır.

(2) Yurt içi sertifikalı tohum kullanım desteği aşağıda belirtilen gerçek ve tüzel kişilere verilir:

a) Yurt içinde üretilip sertifikalandırılan tohumu kullanarak üretim yapan çiftçiler,

b) YTK adına sözleşmeli olarak sertifikalı tohum yetiştiricisi çiftçiler,

c) ÇKS'de kendi adına kayıtlı arazilerde mahsul veya tohum elde etmek amacıyla sertifikalı tohum kullanarak üretim yapan YTK'ler.

(3) Desteklemeye tabi arazi alanı, faturada belirtilen tohum miktarının her bitki türü için aşağıdaki tabloda belirtilen ekim normuna bölünmesi ile ortaya çıkan miktardan büyük olamaz. Büyük olan müracaatlarda destekleme, ekim normuna uygun olan arazi miktarı esas alınarak ödenir.

Türler	Ekim Normu (kg/da)
Buğday, Arpa, Triticale, Yulaf, Çavdar, Çeltik	20
Nohut, Mercimek	13
Kuru Fasulye, Korunga, Fiğ, Soya Fasulyesi, Yem Bezelyesi	10
Yonca	2,5
Patates	300
Susam	1,5
Yerfıstığı	7
Kanola (Kolza)	0,4
Aspir	3

(4) ÇKS’de 2018 üretim yılına kayıtlı ekilişlere ait destekleme bilgileri “Yurt İçi Sertifikalı Tohum Kullanım Desteği 2018” bölümüne işlenir. 2018 yılı güzlük ekim/dikimleri 2019 yılı Tebliği kapsamında değerlendirilir.

(5) Sertifikasyon kuruluşları, düzenlemiş oldukları sertifikalara ait bilgileri ÇKS’ye tanıtılmak üzere, TBS’de yer alan sertifika veri tabanına girerler. Sisteme tanıtılmamış sertifikalar üzerinden ödeme yapılmaz.

(6) Sistem, satış faturalarının bağlı olduğu sertifikaların parti büyüklüğünü aşmamasını kontrol eder. Parti büyüklüğünü aştığı için girişi yapılamayan sertifikaya ait mevcut girişler, sertifikanın ait olduğu tohum üreticisine bildirilir. Tohum üreticisi, girişi yapılamayan sertifikaya ait tohumların dağıtımını yaptıkları tohumluk bayilerini incelemeye alarak sorunun çözümünü sağlar. Üretici kuruluşun belirttiği çiftçiler dışındaki o sertifikaya ait girişler iptal edilir.

(7) Sertifikalı tohum kullanarak ekim yapan çiftçiler kullandıkları tohumları, Tohumculuk Sektöründe Yetkilendirme ve Denetleme Yönetmeliği hükümlerine göre tohum üreticilerinden veya tohumluk bayilerinden almak zorundadırlar.

(8) Başvuru sırasında, sertifikalı tohum kullanan çiftçilerden aşağıdaki belgeler istenir:

a) EK-11’de yer alan Yurt İçi Sertifikalı Tohum Kullanım Desteği Talep Formu; bu formda bulunan sertifika ve fatura bilgileri tohumluk bayisi/tohum üreticisi tarafından tasdik edildikten sonra çiftçi, sertifikalı tohumluk kullanılan araziye ait bilgiler kısmını doldurur ve imzalar. Formda yer alan sertifika ve fatura bilgileri, tohum sertifikasındaki ve faturasındaki bilgiler ile uyumlu olmalıdır.

b) Tohumluk satış faturası;

1) Tohumluk satış faturası 1/7/2017 tarihi veya sonrasında düzenlenmiş olmalıdır. Tohumluk bayisi tarafından faturanın ön/arka yüzüne; “bu fatura ile satışı yapılan tohumluk, ...tarih ve.....no’lu tohum sertifikasına aittir.” ibaresi yazılarak fatura tasdik edilir.

2) Aynı faturada birden fazla sertifikaya ait tohum yer alması durumunda, sertifika numaraları ve tohum miktarları fatura üzerinde listelenir.

3) Tohumluk satış faturası tarihi, sertifika tarihinden önce olamaz.

c) Tohumluk sertifikası fotokopisi; fatura tarihi itibarıyla sertifika bir yılını doldurmuş ise sertifika ile birlikte fatura tarihinden önce alınmış geçerli tohumluk analiz raporu fotokopisi de istenir. Sertifikaların ve tohumluk analiz raporlarının geçerlilik süresi düzenleme tarihinden itibaren bir yıldır.

Yurt içi sertifikalı tohum/fidan üretim desteği

MADDE 17 – (1) ÇKS’ye kayıtlı arazilerde, yurt içinde üretilip sertifikalandırılan ve yurt içinde satışı gerçekleşen EK-1’de listelenen türlerin tohumları için kilogram, fidanları için adet başına destekleme ödemesi yapılır.

(2) Yurt içi sertifikalı tohum veya fidan üretimi desteklemesine yetkilendirilmiş tohumculuk kuruluşu belgesine sahip gerçek ve tüzel kişiler başvuru yapabilir.

(3) Başvuru esnasında il/ilçe müdürlüğü tarafından aşağıdaki işlemler yapılır:

a) YTK’nın yetkilendirilmiş tohumculuk kuruluşu belgesinin tohumluk sertifikasyon dönemini kapsadığı ve başvuru tarihi itibarıyla geçerliliği (geçerlilik süresi) kontrol edilir.

b) YTK’nın ÇKS kayıtlarının güncelliği kontrol edilir.

c) Başvurusu uygun görülen YTK’lere, TBS kullanıcı tanımlaması yapılır ve veri girişi yetkisi verilir.

(4) YTK’ler, TBS’ye veri girişi yaparlar.

(5) YTK tarafından alım/satım belgesinin (fatura) açıklama kısmına, faturanın satışı yapılan sertifika ile illiyet bağımlı gösterir “bu fatura ile satışı yapılan tohumluk, ...tarih ve.....no’lu tohum sertifikasına aittir.” ibaresi konur, fatura tasdik edilir.

(6) YTK tarafından her tür için tek seferde EK-4’te belirtilen belgelerin teslimi yapılır.

(7) Ödeme icmallерinin hazırlanmasında temel kriterler şunlardır:

a) YTK’lere ait satışı tamamlanan türler için tek icmal oluşturulmalıdır.

b) Tohum veya fidan alım/satım belgelerinin tarihi, sertifika tarihinden önce olmamalıdır.

c) Desteklenecek tohumluklara ait sertifikasyon dönemi aşağıda verilmiştir. Tohumluk sertifikaları bu tarihler

aralığında sertifikalandırılmış olacaktır. Fidan sertifikaları 2018 beyanname yılına ait olacaktır.

Tohumluk Türü	Tohumluk Sertifikasyon Dönemi	Satışın Tamamlanması Gereken Son Tarih
Tohum	1/7/2018 ile 30/6/2019	31/10/2019
Fidan	1/3/2018 ile 31/12/2018	31/10/2019

(8) Başvuruları kabul eden il/ilçe müdürlüğü tarafından aşağıdaki iş ve işlemler yapılır:

a) YTK ile sözleşmeli olarak tohumluk yetiştiren tohum yetiştiricilerinin, tohumluk üretimi yaptıkları parsellerdeki üretim bilgisi ÇKS üzerinden kontrol edilir.

b) Yetkilendirilmiş Tohumculuk Kuruluşu Detayında Bilgiler (EK-14) ve Sertifika Sınıfı Detayında Bilgiler (EK-15) oluşturulur.

c) İl müdürlükleri tarafından ödeme icmalî (İcmal-3) ile birlikte Yetkilendirilmiş Tohumculuk Kuruluşu Detayında Bilgiler (EK-14) Bakanlığa gönderilir.

(9) Sertifikalı tohumluk üretimi için, ÇKS'ye kayıtlı arazilerinde kendilerine ait tohumluk materyalini eken veya diken YTK'lerden başvuru sırasında eğer tohumluk satışı olmayacak ve üretilen materyal yeniden tohumluk üretimi için kullanılacak ise tohumluk alım/satım belgeleri istenilmez. Yeniden üretimde kullanılacak tohumlukların YTK'ler tarafından kanuni defterlerine açıklama yapılmak suretiyle kayıt altına alınması gerekmektedir. Bu kayıtların, ilgili kanuni defterlerin aslı görülerek elde edilen fotokopileri, il/ilçe müdürlüğü tarafından "Aslı Görülmüştür" onayı yapıldıktan sonra başvuru sırasında tohumluk alım/satım belgeleri olarak kabul edilir.

(10) Sertifikalı tohumluk üretimine konu parsellerde üretilen orijinal/temel ve üstü sertifika sınıfları için EK-1'de yer alan destekleme konu başlığı altında belirlenen oranda ilave destek ödenir.

(11) Sertifikasyon kuruluşları, düzenlemiş oldukları sertifikalara ait bilgileri TBS'de yer alan sertifika veri tabanına girerler.

(12) TVYS'de düzenlenmeyen sertifikaların TVYS sistemine tanıtılması, görev alanındaki kamu sertifikasyon kuruluşları tarafından yapılır.

Yurt içi sertifikalı fidan/fide ve standart fidan kullanım desteği

MADDE 18 – (1) Destekleme kapsamında yer alacak kapama bahçe tesisinde kullanılan sertifikalı fidan/fide ile standart fidanda aranacak şartlar aşağıda belirtilmiştir:

a) Sertifikalı fidan/fide ile standart fidanın; yetkili fidan/fide üreticisi veya tohumluk bayisinden temin edilmiş olması,

b) Kullanılacak sertifikalı fidan/fide ile standart fidanın; yurt içinde üretilmiş ve TTSM tarafından düzenlenmiş sertifikalı fidan/fide veya standart fidan belgesine, antepfistığı anacı üretim materyali sertifika belgesine sahip olması,

c) 2015 yılı beyannamesine istinaden standart/sertifikalı fidan ve standart/sertifikalı antepfistığı çöğürü olarak belgelendirilmiş açık köklü ve tüplü fidanlar ile antepfistığı çöğüründe 2018 üretim yılı dikimlerinde, geçerli bitki muayene raporuna sahip olması,

ç) 2016 yılı beyannamesine istinaden sertifikalı/standart fidan ve sertifikalı/standart antepfistığı çöğürü olarak belgelendirilmiş açık köklü ve tüplü fidanlar ile antepfistığı çöğürü kullanıldığında; 2017 yılında faturalandırılan fidanlarda bitki muayene raporu şartı aranmaz; 2018 yılında faturalandırılmış fidanlarda ise bitki muayene raporuna sahip olması,

d) 2017 yılı beyannamesine istinaden standart/sertifikalı fidan ve standart/sertifikalı antepfistığı çöğürü olarak belgelendirilmiş açık köklü, tüplü fidan ve çöğürlerin sertifikalı veya standart sınıfta sertifikaya sahip olması,

e) Çilek bahçelerinde kullanılacak fidanın 2017 ve 2018 yılı sertifikasına sahip olması, gerekir.

(2) Destekleme kapsamında yer alan kapama bahçede aranacak şartlar aşağıda belirtilmiştir:

a) Kapama bahçenin 2018 üretim yılında tesis edilmiş olması,

b) Dikim normlarının, Bakanlıkça belirlenen minimum dikim normlarına uygun olması,

c) Kapama bahçenin tek türde ve bir parselin aşağıdaki tabloda belirtilen alanlardan küçük olmayacak şekilde tesis edilmiş olması.

Yurt içi sertifikalı fidan/fide ve standart fidan kullanım desteği	Asgari Alan Toplamı (da.)
Bodur veya yarı bodur meyve fidanları ile bahçe tesisi	5
Bodur veya yarı bodur olmayan diğer meyve fidanları ile bahçe tesisi	
Antepfistığı çöğürü ile bahçe tesisi	
Çilek, mavi yemiş, kuşburnu, kivi, kızılçık ve muz (açık alan) bahçesi tesisi	3
Muz bahçesi, çilek (örtüaltı)	1

(3) Belgelerini süresi içinde tam olarak teslim eden çiftçinin bahçe tesisi, iki teknik personel tarafından yerinde kontrol edilerek EK-18'de yer alan yurt içi sertifikalı fidan/fide ve standart fidan kullanım desteği bahçe tesisi tespit tutanağına bağlanır. Dikim normlarına ve fidan/sertifikalı fide ile ilgili hususlara uyduğu tespit edilen çiftçiler destekleme kapsamına alınır.

(4) Tesis edilen kapama bahçeler, en az yılda bir kez olmak üzere 5 yıl süreyle (çilek ve muz hariç) il/ilçe müdürlüğünce kontrol edilerek Yurt İçi Sertifikalı Fidan/Fide ve Standart Fidan Kullanım Desteği Kontrol Tutanağına (EK-19) bağlanır. Mücbir sebepler dışındaki nedenlerle tesisin kapama bahçe özelliğini kaybettiği tespit edildiği takdirde; asgari alan toplamının altına inmemesi şartıyla bozulan kısmına karşılık gelen destekleme tutarı tahkim komisyonu kararıyla geri alınır.

(5) Destekleme ödemesi yapılan kapama bahçenin kiralama nedeniyle el değiştirmesi durumunda; kapama bahçe özelliğini kaybetmesi halinde sorumluluk desteği alan çiftçiye ait olup, söz konusu ödeme geri alınır.

(6) Destekleme ödemesi yapılan kapama bahçenin satış nedeniyle el değiştirmesi durumunda taraflarca imzalanacak satış yolu ile bahçenin el değiştirmesine ilişkin il/ilçe müdürlüğünce onaylı Taahhütname-3 (EK-21) düzenlenir. Devralan çiftçi, desteklemeden yararlanan çiftçinin sorumluluklarını taşımakta olup, kapama bahçenin denetim, bakım ve muhafazasını sağlamak zorundadır. Aksi durumda, söz konusu ödeme geri alınır.

(7) Sertifikalı ve standart fidanın aynı kapama bahçe alanı içinde kullanılması halinde, destekleme miktarı her biri için ayrı alanlar üzerinden hesaplanarak belirlenir.

(8) Kiralama yolu ile kapama bahçe tesis eden çiftçilerin kira sözleşme süresi çilek ve muz için en az bir yıl, diğerlerinde en az beş yıldır.

(9) ÇKS'de 2018 üretim yılına kayıtlı dikimlere ait destekleme bilgileri "Yurt İçi Sertifikalı Fidan Kullanım Desteği (2018)" bölümüne işlenir. 2018 güzlük dikimleri 2019 yılı Tebliği kapsamında değerlendirilir.

(10) Desteklemeden yararlanmak isteyen çiftçiler, sertifikalı fidan/fide ve standart fidan dikiminden önce veya sonra müracaat edebilirler. Ancak parsel kontrolünde bahçenin tesis edilmiş olması gerekir.

(11) Desteklemeden yararlanmak isteyen çiftçilerin, EK-4'te belirtilen belgelerle başvurması gerekmektedir.

(12) EK-22'de yer alan Yurt İçi Sertifikalı Fidan/Fide ve Standart Fidan Kullanım Desteği Talep Formunda bulunan fidan/sertifikalı fideye ait bilgiler, fidan/fide üreticisi veya tohumluk bayisi tarafından fidan/fide sertifikası ile uyumlu şekilde doldurularak tasdik edilir, araziye ait bilgiler ise, çiftçi tarafından doldurulup imzalanır.

(13) Fatura tarihi, sertifikalı/standart fidan sertifika veya bitki muayene raporu tarihinden sonra olmalıdır. Faturalara fidan/fide üreticisi veya tohumluk bayisi tarafından fidan/fide türü, çeşidi, belge numarası ve etiket numarası aralıkları yazılır.

Geleneksel zeytin bahçelerinin rehabilitasyonu desteği

MADDE 19 – (1) Geleneksel zeytin bahçesi alanının, en az 1/5'inde, ihtiyaç duyulan ağaçlarda gençleştirme budaması yapacağını tespit ettiren ve 15/10/2018-30/4/2019 tarihleri arasında gençleştirme budamasını yapan çiftçilere budanan alan üzerinden destekleme ödemesi yapılır.

(2) Gençleştirme budaması yapılacak ÇKS'ye kayıtlı zeytinlik tapu hisse alanı (tasarruf alanı) en az beş dekar olmalıdır.

(3) Destekleme ödemesinden faydalanmak isteyen çiftçilerin 2018 üretim yılında ÇKS'ye kayıt yaptırmaları koşuluyla EK-23'te yer alan Geleneksel Zeytin Bahçelerinin Rehabilitasyonu Desteklemesinden Yararlanma Talep Formu ile gençleştirme budaması yapılmadan önce il/ilçe müdürlüğüne müracaat ederek tespit yaptırmaları gerekmektedir.

(4) Desteklemeye esas zeytin bahçeleri, çiftçilerin ÇKS kayıtları da dikkate alınarak il/ilçe müdürlükleri tarafından yerinde tespit edilir ve gençleştirme budaması öncesi EK-24'te yer alan Geleneksel Zeytin Bahçesi Gençleştirme Budaması Öncesi Tespit Tutanağı hazırlanır.

(5) Desteklemeye esas zeytin bahçeleri, gençleştirme budaması sonrası il/ilçe müdürlükleri tarafından kontrol edilerek budama sonrası ödemeye esas EK-25'te yer alan Geleneksel Zeytin Bahçesi Gençleştirme Budaması Sonrası Kontrol Tutanağı hazırlanır.

Fındık alan bazlı gelir desteği

MADDE 20 – (1) 2018 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karar ekindeki listede yer alan havzalarda, 22/11/2001 tarihli ve 2001/3267 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen ve ruhsat verilen alanlarda fındık üretimi yapan fındık kayıt sistemine kayıtlı gerçek ve tüzel kişilere fındık alan bazlı gelir desteği ödemesi yapılır.

(2) İl/ilçe müdürlüğü müracaattaki bilgi ve belgelerin doğruluğunu ÇKS ve FKS'den kontrol eder.

(3) Fındık arazilerinin ruhsatlılık durumuna ilişkin sorunlar ile ihtilafların çözümünde il/ilçe fındık komisyonları yetkilidir.

(4) Toplam alanı bir dekarın altında olan ruhsatlı fındık alanlarına fındık alan bazlı gelir desteği ödemesi yapılmaz.

Askı ve sonrasında yapılacak iş ve işlemler

MADDE 21 – (1) Bu Tebliğde anılan desteklemelere ilişkin ödeme icmalleri il müdürlükleri tarafından ÇKS

ve/veya ÖKS'den alınarak oluşturulur. İlçe müdürlüklerince, ilçeye ait destekleme türüne esas İcmal-1 ile 2016 öncesi üretim yıllarına ilişkin çok yıllık yem bitkileri için düzenlenecek olan icmaller, ilçe müdürlüğünde ve ilgili köy/mahallede ilgili ilçe müdürlükleri veya muhtarlıklar marifetiyle EK-2'de belirtilen süre ile askıya çıkarılır. Yurt içi sertifikalı tohum/fidan üretim desteği için KEP marifetiyle duyuru yapılır. Askıya çıkma tarihi ve saati ile askıdan indirme tarihi ve saati tutanağa bağlanır. Tutanak muhtar ve/veya aza tarafından güncel tarihle imzalanır. Askı ve itiraz süresince herhangi bir itiraz olmaz ise icmallerdeki bilgiler doğru kabul edilir. Askı süresi ve askı süresinin bitimini takip eden üç iş günü içinde yapılacak itirazlar il/ilçe müdürlüğü tarafından değerlendirilir. Bu değerlendirmenin sonucunda karara bağlanamayan itirazlar il/ilçe tahkim komisyonlarınca değerlendirilerek sonuçlandırılır.

(2) Askı ve itiraz süresi bitimi sonrasında idari kaynaklı hata olması halinde yapılacak itirazlar il/ilçe müdürlüğü tarafından değerlendirilir. Bu değerlendirmenin sonucunda karara bağlanamayan itirazlar il/ilçe tahkim komisyonlarınca değerlendirilerek sonuçlandırılır.

(3) Askı ve itiraz süresi boyunca askıdaki icmal bilgilerine karşı ilgililer tarafından yapılacak itirazların il/ilçe müdürlüklerine yazılı olarak yapılması şarttır. Ayrıca OTD uygulamalarında hatalı bilgilerin düzeltilmesi için yetkilendirilmiş kuruluşa EK-26'da yer alan İtiraz Dilekçe Örneği ile müracaat edilmesi çiftçinin görev ve sorumluluğundadır. Bu madde hükmüne göre yapılan yazılı itirazlar askı süresinin başlamasından itibaren değerlendirmeye alınır.

(4) Değerlendirme sonucunda İcmal-1'ler düzeltilmez ya da bilgi ve belgelere aykırılık ile şikâyet ve/veya ihbar bulunması nedeniyle her bir destekleme türüne göre düzenlenen İcmal-1'ler oluşturulamaz ise durum ilçe tahkim komisyonuna intikal ettirilir. İlçe tahkim komisyonunca çözümlenemeyen konular il tahkim komisyonuna gönderilir.

(5) Askı işlemleri sonucunda ÇKS'den alınan İcmal-2'ler ve 2016 öncesi üretim yıllarına ilişkin çok yıllık yem bitkileri için düzenlenen icmaller ilçe müdürlüklerince düzenlenip onaylandıktan sonra il müdürlüğüne gönderilir. Bu icmaller ve merkez ilçe icmallerinin ÇKS'den alınan İcmal-3 ile uyumu il müdürlüğü tarafından kontrol edilir.

(6) İlçe müdürlüklerinden alınan her bir destekleme türüne göre düzenlenen İcmal-2'lerde gerçeğe aykırılık olması ya da il müdürlüklerine intikal eden şikâyet ve/veya ihbar olması durumunda, il müdürlüklerince bu sorunlar çözülmeye çalışılır. Çözüme kavuşturulamayan konular, il tahkim komisyonuna bildirilir. İl tahkim komisyonunda çözümlenemeyen konular ise çözüm amacı ile nihai mercii olarak BÜGEM'e gönderilir.

(7) Her bir destekleme türüne göre düzenlenen İcmal-2'lerde gerçeğe aykırılığın bulunmaması ya da il müdürlüklerine intikal eden şikâyet ve/veya ihbarların il tahkim komisyonu marifeti ile çözümlenmesi hâlinde, ödemeye esas her bir destekleme türüne göre düzenlenen İcmal-3'ler BÜGEM'e gönderilir.

(8) Bu Tebliğde anılan desteklemelere ait başvuru bitiş tarihlerinden sonra askı ve itiraz süresi içinde verilen itiraz dilekçelerinde talep edilen değişiklikler dışında, çiftçinin beyanı ile ÇKS'de Yönetmelikte öngörülen süreler dışında yapılacak değişiklikler destekleme ödemelerine esas olamaz.

Desteklemelerden yararlanamayacaklar

MADDE 22 – (1) Bu Tebliğde yer alan destekleme uygulamalarından;

a) 2018 üretim yılında destekleme uygulamalarında ayrıntıları verilen kayıt sistemlerinde kayıtlı olmayanlar, bu Tebliğde anılan destekleme ödemelerinden faydalanamaz.

b) ÇKS'de kayıtlı olduğu başvuru merkezi dışında başka yerden desteklemeye müracaat edenlerle, bu Tebliğde belirtilen destekleme ödemelerinden faydalanmak için istenilen belgelerle birlikte süresi içinde başvuru yapmayanlar bu Tebliğde anılan destekleme ödemelerinden faydalanamaz.

c) Bu Tebliğde anılan desteklemelere ilişkin başvurularda hizmet bedelinin yatırıldığına dair Döner Sermaye İşletmesinden alınan makbuz veya alındı belgesini başvuru evrakları içerisinde bulundurmayanlar bu Tebliğde anılan destekleme ödemelerinden faydalanamaz.

ç) FKS'ye hiç kayıt yaptırmamış olanlar ile 2018 üretim yılında ruhsatlı fındık arazilerinde değişiklik olduğu halde FKS'de güncelleme yaptırmamış olanlar fındık alan bazlı gelir desteği ödemesinden faydalanamaz.

d) Kamu kurum ve kuruluşları toprak analizi desteği dışında bu Tebliğde anılan diğer desteklerden yararlanamaz.

e) Orijinal/temel ve üst kademe tohumluk üretimi yapanlar hariç kamu tüzel kişiliği ile ortak üretim yapanlar, bu Tebliğde anılan destekleme ödemelerinden faydalanamaz.

f) İnceleme-soruşturma ile gerçeğe aykırı beyanda bulunan ve/veya gerçeğe aykırı belge ibraz ettikleri tespit edilenler, 18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanununun 23 üncü maddesi gereği haklarında 5 (beş) yıl süreyle hiçbir destekleme programından yararlandırılmamaları yönünde karar verilenler, bu Tebliğde anılan destekleme ödemelerinden faydalanamaz.

g) Üretim yılı içerisinde herhangi bir üretim ya da üretim gayesiyle toprak işleme yapılmamış olan boş araziler ile birbirini takip eden iki ve daha fazla üretim yılında nadasa bırakılan araziler bu Tebliğde anılan destekleme ödemelerinden faydalanamaz.

ğ) Tapuda tescilli bulunmayan mülkiyeti ihtilafı olan arazilerde, askı ve askı sonrası itiraz süresince taraflardan birinin destekleme ödemesine ilişkin itirazının yazılı olarak ilgili birime iletilmesi durumunda, ihtilafa konu araziler,

bu Tebliğde anılan destekleme ödemelerinden faydalanamaz.

h) Destekleme kapsamındaki arazilerde ara ziraatı yapıldığının tespiti halinde ara ziraatı ürünleri, bu Tebliğde anılan destekleme ödemelerinden faydalanamaz.

i) Fındık bahçesinde ara ziraatı yapanlar, fındık üreticilerine alan bazlı gelir desteği ödemelerinden faydalanamaz.

j) Yurt içinde ihracat amaçlı üretilip sertifikalandırılan tohumlar ile fidan/fideleri üreten ve kullananlar, yurt içi sertifikalı tohum kullanım ve yurt içi sertifikalı fidan/fide ve standart fidan kullanım, yurt içi sertifikalı tohum/fidan üretim desteği ödemelerinden faydalanamaz.

k) Yurt içinde kullanılmak amacıyla üretilip sertifikalandırılan ancak herhangi bir şekilde ihracat edilen/edilecek tohumluklar, yurt içi sertifikalı tohum/fidan üretim desteği ödemelerinden faydalanamaz.

l) Sertifikalı fidan/fide ve standart fidan kullanım desteklemelerinde, destekleme ödemesi gerçekleşikten sonra taahhüdüne uygun davranmayanlar, yurt içi sertifikalı fidan/fide ve standart fidan kullanım desteği ödemelerinden faydalanamaz.

m) Pamuk sezonu içerisinde faaliyetini sürdürerek, desteklemeye konu kütlü pamuğu işleyecek olan çırçır prese fabrika işletmecisi olmayan tüccarlara satış yapanlar ile yurt içerisinde üretilip sertifikalandırılan tohumları kullanmayan pamuk çiftçileri fark ödemesi desteklerinden yararlanamazlar.

n) Dikim tarihinden itibaren en az beş yılını doldurmayan zeytinlik parselleri zeytinyağı fark ödemesi desteğinden yararlanamazlar.

o) Yem bitkisi ekilişlerini daneye bırakanlar ve rekreasyon amaçlı ekiliş yapanlar yem bitkileri desteğinden faydalanamaz.

p) İlin ekolojik şartlarına, yetiştirme tekniklerine ve normlarına uygun üretim şartlarından herhangi birisini yerine getirmeyenler yem bitkileri desteğinden faydalanamaz.

q) Geleneksel zeytin bahçelerinin rehabilitasyonu desteği kapsamında 2016-2017 yılında bir parselde desteklemeden yararlandırılmış olan alanlar, 2018 yılında bu destekten yararlandırılmaz.

r) EK-24'te yer alan Geleneksel Zeytin Bahçesi Gençleştirme Budaması Öncesi Tespit Tutanağında belirlenmiş olan zeytinlik alanlarda gençleştirme budamasını yapmamış olan çiftçiler geleneksel zeytin bahçelerinin rehabilitasyonu desteğinden yararlanamazlar.

s) Özel mülkiyet statüsünde olup da tapu kayıtlarında vasfı çayır, mera ve otlakiye olan parseller üzerinde yem bitkisi ekilişi yapanlar, yem bitkileri desteğinden faydalanamaz.

t) 25/2/1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanunu hükümlerine tabi meralarda ıslah amacıyla kiralanarak ÇKS'ye kaydedilen alanlar, bu Tebliğde anılan destekleme ödemelerinden faydalanamaz.

u) Kadastro geçmemiş birimlerde, tapu sicil müdürlüklerinden onaylı tapu zabıt kaydına sahip olmayan çayır vasıflı araziler, bu Tebliğde anılan desteklerden faydalanamaz.

v) Ormanla ilişkili alanlarda, Orman Genel Müdürlüğü temsilcisinin de bulunduğu keşif komisyonlarınca düzenlenen raporlarda, tarım arazisi haline getirilmediği tespit edilen araziler veya Orman Genel Müdürlüğüne desteklemeye başvuran çiftçi adına tahsis edilmeyen araziler, bu Tebliğde anılan destekleme ödemelerinden faydalanamaz.

w) 2018 yılında düzenlenmeyen veya önceki yıllarda düzenlenmekle birlikte geçerliliği 2018 yılında da devam eden sertifikalar ile yapılan başvurular İTU desteklemesinden faydalanamaz.

xx) İTU sertifikası iptal edilen araziler, İTU desteklemesinden faydalanamaz.

yy) Organik tarım desteğinden yararlandırılan araziler İTU desteğinden, İTU desteğinden yararlandırılan araziler OTD'den faydalanamaz.

zz) Kamu arazileri üzerinde yapılan doğadan toplama alanları ve ekiliş yapılmayan çayır vasıflı alanlar OTD'den faydalanamaz.

aaa) Geçiş süreci-1 ürünü üretimi yapılan araziler OTD'den faydalanamaz.

bbb) 2015 yılı ve sonraki yıllarda Geçiş-2 statüsünde iki defa destek alan araziler üçüncü defa aynı statüde Organik tarım desteğinden faydalanamaz.

ccc) 2015 yılı ve sonraki yıllarda Geçiş-3 statüsünde iki defa destek alan araziler üçüncü defa aynı statüde Organik tarım desteğinden faydalanamaz.

ddd) Organik tarım faaliyeti yürütülen arazilerden statüsü düşen araziler organik tarım desteğinden faydalanamaz.

eee) Örtüaltında İTUD ödemesi yapılan alanlar, ayrıca meyve, sebze, çeltik, süs bitkileri, tıbbi aromatik bitki üretim alanlarına verilen İTUD'dan faydalanamaz.

fff) Bitki sağlığı, karantina nedeniyle üretiminde kısıtlama bulunan türlerde veya kısıtlamaya tabi alanlarda yapılan üretimler bu Tebliğde anılan destekleme ödemelerinden faydalanamaz.

ggg) Toplam arazi miktarı bir dekarın altında olan çiftçilere mazot ve gübre desteği yapılmaz.

hhh) Rekreasyon amacıyla yetiştirilen yem bitkileri için mazot ve gübre desteği yapılmaz,

iii) 2018 üretim yılında desteklemeye esas ürünlerin toplam üretim alanı; açıkta üretim için bir dekarın,

örtüaltı ünitelerinde üretim için 0,5 dekarın altında olan küçük aile işletmelerine destekleme ödemesi yapılmaz.

ğğ) 2018 üretim yılında desteklemeye esas ürünleri tohumluk elde etmek ve/veya filizlendirme amacıyla üreticilere küçük aile işletmesi desteği ödemesi yapılmaz.

hh) Kamu veya kamu yararına çalışan kuruluşlarca kamu kaynağı kullanılarak çiftçilerden katkı alınmadan temin edilen fidan ve üretim materyallerinin kullanıldığı araziler için yurt içi sertifikalı fidan/fide ve standart fidan kullanım desteği için ödeme yapılmaz.

ıı) Koordinat bilgileri olmayan, eksik ve/veya hatalı olan veya koordinat bilgileri laboratuvar bilgi sistemine (LABBİS) girilmeyen numunelere toprak analizi destekleme ödemesi yapılmaz.

ii) Tapu kayıtlarında hisse büyüklüğü beş dekar üzerinde olan arazilerin kiralama yoluyla bölünmek suretiyle tarımsal faaliyet yapılan alanın beş dekar veya altına düşmesi halinde bu arazilere küçük aile işletmesi desteği ödemesi yapılmaz.

jj) Tasarrufunda bulunan arazinin/arazilerin bir kısmında tarımsal faaliyet yaptığını beyan ederek tarımsal faaliyette bulunduğu toplam arazi miktarı 5 dekar ve/veya altında olacak şekilde ÇKS'ye kayıt yaptıran çiftçilerin ÇKS'ye kayıtlı arazileri mahallinde kontrol edilir. Çiftçinin arazisinin/arazilerinin geri kalan kısımlarında da tarımsal faaliyet yapıldığının tespit edilmesi durumunda küçük aile işletmesi desteğinden yararlandırılmaz.

kk) 2017 üretim yılından başlamak üzere, örtüaltı üretimler ve çeltik hariç olmak üzere bir parselde aynı tek yıllık bitki arka arkaya üç kez ekilirse, üçüncü üretim için bu Tebliğde belirtilen destekleme ödemeleri yapılmaz.

Haksız ödemelerin geri alınması ve hak mahrumiyeti

MADDE 23 – (1) Bu Tebliğde belirtilen yetkili merciler, yetki alanına giren verilerin kayıt sistemine doğru girilmesinden, kendilerine ibraz edilen belgelerin kontrolünden ve kendi hazırladıkları belgelerden doğrudan sorumludur. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyerek haksız yere ödemeye neden olanlar ile haksız yere ödemelerden yararlanmak üzere sahte veya içeriği itibarıyla gerçek dışı belge düzenleyen ve kullananlar hakkında gerekli cezai, hukuki ve idari işlemler il/ilçe müdürlüklerince yapılır. İl/ilçe tahkim komisyonlarınca 5488 sayılı Kanununun 23 üncü maddesine göre yapılacak iş ve işlemler değerlendirilip karara bağlanır, gereği il/ilçe müdürlüklerince yerine getirilir.

(2) Haksız yere yapılan destekleme ödemeleri, ödeme tarihinden itibaren 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranları dikkate alınarak hesaplanan kanunî faizi ile birlikte anılan Kanun hükümlerine göre geri alınır. Haksız ödemenin yapılmasında ödemeyi sağlayan, belge veya belgeleri düzenleyen gerçek ve tüzel kişiler, geri alınacak tutarların tahsilinde müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulurlar.

(3) Bu Tebliğ ile belirlenen destekleme ödemelerinden, idari hata sonucu düzenlenen belgelerle yapılan ödemeler hariç, haksız yere yararlandığı tespit edilen üreticiler ile idari hata sonucu sehven yapılan fazla ödemeyi iade etmeyen üreticiler beş yıl süreyle hiçbir destekleme programından yararlandırılmazlar. Bunun takibinden il/ilçe müdürlükleri sorumludur.

(4) Destekleme ödemelerinde, idari hata sonucu yapılan fazla ödemeyi kendilerine tebliğ edildiği tarihten itibaren üç ay içinde iade etmeyenler beş yıl süreyle hiçbir destekleme programından yararlandırılmaz. İdari hata sonucu ödenip, geri tahsil edilmesi gereken ödemelerden, üretici kendisine tebliğ edilen süre içerisinde ödeme yapar ise gecikme zammı alınmaz. Ancak söz konusu ödeme tebliğ edilen süre içerisinde yapılmaz ise tebliğ tarihinden itibaren 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranları dikkate alınarak hesaplanan kanunî faizi ile birlikte anılan Kanun hükümlerine göre geri alınır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Denetim ve yaptırım

MADDE 24 – (1) 2018 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Kararında yer alan ve bu Tebliğde anılan desteklerle ilgili işlemlerin yürütülmesini ve denetimini sağlayacak tedbirleri almaya Bakanlık yetkili olup, bu amaçla yapılacak çalışmalarda gerektiğinde diğer kamu kurum ve kuruluşları, kooperatifler, ziraat odaları, ticaret borsaları, lisanslı depo işletmeleri, toprak analiz laboratuvarları ve birliklerin hizmetlerinden de yararlanır.

(2) Yönetmelik gereği yapılan örnekleme arazi tespitlerinde öncelikli olarak fark ödemesi desteği ile küçük aile işletmesi desteğine esas araziler dikkate alınır. Yapılan tespitler tutanağa bağlanır.

(3) Yetkilendirilmiş kuruluşlar, İTUD ödemeleri için düzenledikleri her türlü bilgi ve belgelerden sorumludurlar. Sorumluluklarını yerine getirmeyen yetkilendirilmiş kuruluşlar hakkında İyi Tarım Uygulamaları Hakkında Yönetmelik hükümleri uygulanır.

(4) Yetkilendirilmiş kuruluşlar OTD ödemeleri için düzenledikleri her türlü bilgi ve belgelerden, ayrıca OTD ödemelerinde OTBİS'e eksik veya hatalı yapılan veri girişleri ile düzeltmelerin zamanında yapılmasından sorumludurlar. Sorumluluklarını yerine getirmeyen yetkilendirilmiş kuruluşlar hakkında 1/12/2004 tarihli ve 5262 sayılı Organik Tarım Kanunu ile Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanır.

(5) Yetkilendirilmiş laboratuvarlar, toprak analizi destekleme ödemeleri için düzenledikleri her türlü bilgi ve

belgelerden sorumludurlar.

(6) Veri girişinde yetki verilen YTK'ler kendilerine tebliğ edilen kullanıcı adı ve şifresinin gizliliği ve güvenliğinden, yaptıkları veri girişlerinin doğruluğundan, düzenledikleri her türlü bilgi ve belgelerden sorumludurlar.

(7) Arazi intikalleri ve mücbir sebeplerden kaynaklanan nedenlerle zamanında destekleme ödemesi yapılamayan çiftçilere ilişkin iş ve işlemler ayrı olarak yapılır.

(8) Sahte belge düzenleyerek haksız destekleme ödemesi yapılmasına sebep olan bombus arı kolonisi üreticisinin üretim izni iptal edilir.

(9) Bu Tebliğde anılan destekleme ödemelerinde; ilgili üretim yılına esas ÇKS müracaatını yaptıktan sonra vefat eden çiftçiler için;

a) Yem bitkileri desteği ödeme taksitleri ile destekleme tutarları, desteklemeye esas şartların devamı halinde mirasçılarının müracaatı üzerine arazinin intikalinin yapılması ve/veya taahhütnamenin yenilenmesi halinde mirasçılara ödenir.

b) OTD ödemelerinde; 2018 üretim yılı için organik tarım faaliyeti yürütmekte iken destekleme müracaatı yapamadan vefat eden çiftçilerin mirasçıları; organik tarım faaliyetleri ile ilgili gereklilikleri ve desteklemeye esas şartları devam ettirmeleri kaydıyla müracaat tarihleri içerisinde bu üretimler için OTD'ye esas şartların yerine getirilmiş olması kaydıyla mahkemeden veya noterden alınmış veraset belgesinin aslı ya da onaylanmış sureti ile mirasçılardan herhangi birinin diğer mirasçılardan alacağı muvafakatname-1 (EK-29) ile müracaatı üzerine vefat eden çiftçi adına destekleme ödemesi yapılır. Herhangi bir müracaat yapılmaması halinde hiçbir destekleme ödemesi yapılmaz.

c) İTUD ödemelerinde; 2018 üretim yılı için iyi tarım uygulamaları kapsamında Yetkilendirilmiş Kuruluş ile sözleşme imzalandıktan sonra destekleme müracaatı yapamadan vefat eden çiftçilerin mirasçıları; iyi tarım uygulamaları faaliyetleri ile ilgili gereklilikleri ve desteklemeye esas şartları devam ettirmeleri kaydıyla, mahkemeden veya noterden alınmış veraset belgesinin aslı ya da onaylanmış sureti ile mirasçılardan herhangi birinin diğer mirasçılardan alacağı muvafakatname-1 (EK-29) ile müracaatı üzerine vefat eden çiftçi adına destekleme ödemesi yapılır. Herhangi bir müracaat yapılmaması halinde hiçbir destekleme ödemesi yapılmaz.

ç) Mazot ve gübre desteği hariç diğer destekleme ödemelerinde; 2018 üretim yılına esas destekleme müracaatını yapamadan vefat eden çiftçilerin mirasçıları, arazinin intikalini yaptırılmaması durumunda desteklemeye esas şartları devam ettirmeleri kaydıyla mahkemeden veya noterden alınmış veraset belgesinin aslı ya da onaylanmış sureti ile mirasçılardan herhangi birinin diğer mirasçılardan alacağı muvafakatname-1 (EK-29) ile müracaatı üzerine vefat eden çiftçi adına destekleme ödemesi yapılır. Herhangi bir müracaat yapılmaması halinde hiçbir destekleme ödemesi yapılmaz.

d) 2018 üretim yılına esas ÇKS ve destekleme müracaatlarını tamamladıktan sonra vefat eden üreticiler için destekleme ödemeleri vefat eden çiftçi adına bankaya yatırılır. Vefat etmeden önce dilekçe ile müracaat etmiş ancak EK-4'te istenilen belgeleri teslim edememiş çiftçiler için bu belgeler mirasçılarının herhangi biri tarafından süresi içerisinde il/ilçe müdürlüğüne teslim edilir. Belgelerin süresi içerisinde il/ilçe müdürlüğüne teslim edilmemesi durumunda destekleme ödemesi yapılmaz.

(10) Mücbir sebeplerden (savaş, yangın, sel, heyelan ve deprem gibi tabii afetler ve benzeri) dolayı mahsul elde edilememesi durumunda; mücbir sebebin meydana geldiği tarihi izleyen on iş günü içinde çiftçinin ÇKS'ye kayıtlı olduğu il/ilçe müdürlüğüne yazılı olarak bildirimde bulunması ve il/ilçe müdürlüğü tarafından yerinde tespit edilip belgelendirilmesi zorunludur. Mücbir sebep sonucu üretilmesi planlanan bitki türünün zarar gördüğünün il/ilçe tespit komisyonlarınınca tespit edilmesi halinde ödemesi gerçekleştirilen tarımsal destekleme geri alınmaz.

(11) Yurt içi sertifikalı fidan/fide ve standart fidan kullanım desteği ve yem bitkileri desteği uygulamalarında; destek müracaatının yapıldığı il/ilçe müdürlüğü, ekiliş/dikilişin yapıldığı il/ilçe müdürlüğünden onaylı kontrol tutanağını ister ve ödemeye esas icmalı hazırlar.

(12) Ürettikleri tohum, fidan/fideyi mahsul elde etmek amacıyla kendi arazisine eken/diken, Tohum Üretici Belgesi, Fidan/Fide Üretici Belgesi'ne sahip çiftçilerden fatura istenmez. Bu çiftçilerin kendilerine mal edecekleri ürünler için kanuni defterlerine söz konusu ürün miktarlarını gösterir şekilde giriş kayıtlarını yaparak söz konusu defterin ilgili sayfasının/sayfalarının il/ilçe müdürlüğü tarafından "Aslı Görülmüştür" ibaresi yazılarak onaylanması halinde tohum, fidan/fide faturası yerine kabul edilir. Talep formunda yer alan bayi bölümünü kendileri imzalar ve kullanmış olduğu tohum, fide/fidanlara ait sertifika sureti ile tohum, fidan/fide üretici belgesini ibraz eder.

(13) İlama bağlı borç ödemelerinde ve yürütmenin durdurulmasına/yapılan işlemin iptaline ilişkin ödemelerde; mahkeme kararı, dilekçe ve geri ödemeye dair Vergi Dairesi Alındı Belgesi veya ilgili banka dekontu belgeleri aslı gibidir onayı yapılarak ödemeye esas icmalle birlikte BÜGEM'e gönderilir.

(14) Bu Tebliğde yer almayan teknik konularda Bakanlık genelgeleri ve talimatları uygulanır. Ancak bu Tebliğde yer almayıp yerinde tespit ve çözüm gerektiren konularla ilgili il/ilçe tahkim komisyonları yetkili ve sorumludur.

Finansman ve ödemeler

MADDE 25 – (1) 2018 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karar çerçevesinde bu Tebliğde

anılan 2018 üretim yılı tarımsal destekleme türleri ve destekleme miktarları EK-1’de yer almaktadır.

(2) Destekleme ödemeleri için gerekli finansman 2018 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Kararda belirtilen esaslar çerçevesinde Bakanlık tarımsal destekleme bütçesinden karşılanır. Ödemeler bankanın ilgili şubelerinde daha önce çiftçiler adına açılan veya açılacak olan hesaplara yapılır.

Yürürlükten kaldırılan tebliğ

MADDE 26 – (1) 17/9/2017 tarihli ve 30183 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bitkisel Üretim Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2017/39) yürürlükten kaldırılmıştır.

Tamamlanamayan işlemler

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Yürürlükten kaldırılan mevzuat hükümleri çerçevesinde başlatılmış ve bu Tebliğin yayımı tarihinde sonlandırılmamış olan işlemler, kendi mevzuat hükümleri çerçevesinde sonlandırılır.

Yürürlük

MADDE 27 – (1) Bu Tebliğ 1/1/2018 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 28 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

Ekleri için tıklayınız.